

Handläggare
Susanna Hjort
Jessica Dahl
Anna-Terese Sporrang

Datum
2019-01-25

Diarienummer
OSN-2019-0049

Omsorgsnämnden

Verksamhetsplan, internkontrollplan och budget 2018, årsbokslut

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna verksamhetsplan helårsrapportering 2018,

att godkänna ekonomiskt bokslut 2018,

att godkänna internkontrollplan helårsrapportering 2018 enligt föreliggande förslag, samt

att överlämna dessa till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2018–2020 och visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom inriktningsmål, uppdrag och budget. Omsorgsnämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats.

Omsorgsförvaltningen har upprättat förslag till årsbokslut av mål, uppdrag, åtgärder och uppföljningsplan samt ekonomiskt bokslut per december 2018. Uppföljningen är gjord utifrån den verksamhetsplan som omsorgsnämnden upprättat för året och utgick från de inriktningsmål och uppdrag som nämnden tilldelats.

Internkontrollplanen ger en samlad bild av nämndens arbete med intern kontroll. I rapporteringen av planen framgår vad som har kontrollerats, hur kontrollen har genomförts, resultat av kontrollen samt åtgärder med anledning av kontrollresultatet.

Ärendet

För varje inriktningsmål anges om omsorgsnämndens arbete med måluppfyllelse uppnåtts enligt plan eller inte, samt vad som ligger till grund för bedömningen.

Förutom inriktningsmålen beskrivs uppdrag, åtgärder och kvarvarande uppdrag.

De uppdrag och åtgärder som ska bidra till måluppfyllelse har kommenterats utifrån hur arbetet med uppdraget/åtgärden bedömts. Åtgärdena har statusmarkerats efter huruvida åtgärden är påbörjad eller inte påbörjad/väntar, om aktiviteter ökat eller avvikelser skett utifrån plan, eller har genomförts.

Uppföljning av internkontrollplanens kontrollmoment är genomförda enligt plan.

Tabell 1: *Uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplan, 1 jan-31 dec 2018.*

<u>Status för inriktningsmål</u>	<u>april</u>	<u>aug</u>	<u>dec</u>
Helt uppfyllt:	1	1	2
I hög grad uppfyllt:	8	7	5
Delvis uppfyllt:	0	1	2
Ej uppfyllt:	0	0	0

<u>Status för uppdrag</u>	<u>april</u>	<u>aug</u>	<u>dec</u>
Färdig:	1	3	17
Påbörjat och går enligt plan:	40	40	25
Ej påbörjat:	2	0	0
Påbörjat, men flyter inte på enligt plan	2	1	2
Stoppat:	0	1	1

<u>Status för åtgärder</u>	<u>april</u>	<u>aug</u>	<u>dec</u>
Åtgärden är påbörjad och aktiviteter pågår enligt plan: →	81	23	2
Åtgärden är påbörjad och antal aktiviteter har ökat: ↗	12	56	29
Åtgärden är påbörjad men avvikelser har skett utifrån plan: ↘	0	1	2
Åtgärden har genomförts: ✓	2	16	65
Åtgärden har inte påbörjats/ väntar: --	3	1	0
Åtgärden är stoppad: X	0	1	0

<u>Internkontrollplan</u>	<u>april</u>	<u>aug</u>	<u>dec</u>
Granskade utan anmärkning:	4	6	6
Med mindre anmärkning:	2	0	2
Ej granskade:	2	2	0

Omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Bilaga

1. Årsbokslut Verksamhetsplan och budget 2018
2. Budget, årsbokslut 2018
3. Sammanställd analys inför årsredovisning
4. Uppföljning av internkontrollplan per december 2018

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Omsorgsnämnden

Datum:
2019-02-13

Diarienummer:
OSN-2019-0049

Handläggare:
Hjorth Susanna, Dahl Jessica, Sporrang Anna-Terese

Version: 0.4

Årsbokslut Verksamhetsplan och budget 2018

För omsorgsnämnden

Ett aktiverande dokument som omsorgsnämnden
fattade beslut om den 13 februari 2019

Innehåll

Sammanfattning	3
Inriktningsmål	4
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	4
1.1 Nämndmål: Effektiv, tillgänglig och hållbar hälso- och sjukvård.	4
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	11
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	15
4.5 Nämndmål: Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska genomsyra nämndens verksamhet.	17
4.6 Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning ska leva ett liv fritt från hot eller våld.	18
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	19
5.1 Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun ska ha en livs- och boendesituation där de kan växa, utvecklas och må bra utifrån individuella förutsättningar.	19
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	25
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet	26
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	33
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	37
9.1 Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra och kan göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.	37
Bilaga 2 Budget, årsbokslut	1
Bilaga 3 Sammanställd analys inför årsredovisningen.....	9
Bilaga 4 Uppföljning av internkontrollplan årsbokslut 2018	1

Sammanfattning

Uppföljningen är gjord utifrån den verksamhetsplan och internkontrollplan som omsorgsnämnden upprättat för året.

Verksamhetsplan

För varje inriktningsmål anges om nämndens arbete med måluppfyllelse fortgår enligt plan eller inte. De uppdrag och åtgärder som ska bidra till måluppfyllelse har kommenterats utifrån hur arbetet fortlöpt. Åtgärderna har statusmarkerats efter huruvida åtgärden är påbörjad, förbättrats, väntar eller har genomförts.

Tabell 1: Uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplan, 1 jan-31 dec 2018.

Status för inriktningsmål		april	aug	dec
Helt uppfyllt:		1	1	2
I hög grad uppfyllt:		8	7	5
Delvis uppfyllt:		0	1	2
Ej uppfyllt:		0	0	0
Status för uppdrag		april	aug	dec
Färdig:		1	3	17
Påbörjat och går enligt plan:		40	40	25
Ej påbörjat:		2	0	0
Påbörjat, men flyter inte på enligt plan		2	1	2
Stoppat:		0	1	1
Status för åtgärder		april	aug	dec
Åtgärden är påbörjad och aktiviteter pågår enligt plan:	→	81	23	2
Åtgärden är påbörjad och antal aktiviteter har ökat:	↗	12	56	29
Åtgärden är påbörjad men avvikelser har skett utifrån plan:	↘	0	1	2
Åtgärden har genomförts:	✓	2	16	65
Åtgärden har inte påbörjats/väntar:	--	3	1	0
Åtgärden är stoppad:	X	0	1	0
Internkontrollplan		april	aug	dec
Granskade utan anmärkning:		4	6	6
Med mindre anmärkning:		2	0	2
Ej granskade:		2	2	0

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Omsorgsnämnden har, utifrån de kostnadsbesparingar som krävts inom Uppsala kommun, arbetat med resultatförstärkande åtgärder exempelvis gällande särskilda boendeformer och resurs- och ansvarsfördelning inom nämndens ansvarsområde.

Anledningen till nämndens stora underskott har sin övervägande del i följande;

- Ansökan om särskild avgift för ej verkställda beslut från *Inspektionen för vård och omsorg, IVO*
- Fastighetskostnader
- Individärenden med omfattande insatser

För mer information se bilaga 2.

1.1 Nämndmål: Effektiv, tillgänglig och hållbar hälso- och sjukvård.

Omsorgsnämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att uppfylla nämndmålet.

Ett nytt arbetssätt har tillsammans med Region Uppsala införts gällande individer som vårdats inom slutenvård somatisk vård. En riktlinje för samverkan inom Uppsala kommun vid hemgång efter sjukhusvistelse har framarbetats och beslutats av omsorgs-, äldre- och socialnämnden. Riktlinjen ger förutsättningar för en god och säker hemplanering, en sammanhållen vård- och omsorgskedja och möjliggör analys av statistik och kvalitet avseende utskrivningsprocessen. Under 2019 kommer arbetssättet att utvidgas och även innefatta individer som vårdats i slutenvård psykiatrisk vård.

Ett tydliggörande av nämndens hälso- och sjukvårdsavdelnings uppdrag och funktion har lett till en mer effektiv hållbar och kostnadsmedveten hälso- och sjukvård. Effekter ses bland annat i en stabil bemanning av legitimerad personal, tydliggjord ansvarsfördelning mellan Region Uppsala och Uppsala kommun och ökad trygghet för personer som skrivs ut från slutenvården.

Omsorgsnämnden har under året övertagit de hälso- och sjukvårdsinsatser inom egen regi som tidigare utförts av äldre- och sjukvårdsnämnden. Under hösten 2018 påbörjades övertagandet av hälso- och sjukvårdsinsatser inom privat regi. Detta arbete fortsätter under 2019 och nämndmålet överförs till nämndens verksamhetsplan för 2019–2021.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Att tillsammans med berörda nämnder och huvudmän ta fram en långsiktig och hållbar hälso- och sjukvårdsplan (2030).	Utifrån Region Uppsalas utredning <i>Effektiv och nära vård 2030</i> , har ett arbete i samverkan med Region Uppsala påbörjats för att effektivisera hälso- och sjukvården. Formerna för samverkan regleras i ett antal samverkansdokument, <i>Vård i samverkan, VIS</i> . Avdelning hälso- och sjukvård har representation i redaktionsrådet, vilka utarbetar och bereder VIS dokument.	↗
Fortsätta översynen av	Arbete pågår via samverkansorganisationerna	↗

ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.

Hälsa, stöd, vård och omsorg, HSVO. Arbetsformer och organisationsstruktur inom HSVO och *Närvårdssamverkan i Uppsala*, NSU är identifierade och kommer att fortsätta att utvecklas under 2019. Avdelningschef för avdelning Hälso- och sjukvård kommer att ingå i NSU ledningsgrupp från och med 2019.

1.2 Uppdrag: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering.

Uppdraget är pågående och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Nämnden har under året sökt extern finansiering inom de områden som regeringen aviserat. Dessa medel har erhållits:

- Ca 5,8 miljoner kr har omsorgs- och äldrenämnden erhållit i statsbidrag utifrån Regeringens satsning på välfärdsteknik till den kommunala äldre- och funktionshinderomsorgen. Detta har möjliggjort en utbyggnad av Wifi, en ökad takt på införandet av digitala trygghetslarm, samt utökning gällande skapande av testbäddar.
- Ca 8,5 miljoner kr har Uppsala kommun erhållit i stimulansmedel från Socialstyrelsen för habiliteringsersättning för 2018. Stimulansmedel har delats ut i syfte att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt *lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade*, LSS. De erhållna medlen finansierade en utbetalning av en så kallad extrapeng, baserad på närvaro inom daglig verksamhet, vid två tillfällen under 2018. Den enskilde fick ytterligare 38 kr per närvarodag per person. Användandet av de rekviderade medlen ska återrapporteras till Socialstyrelsen under våren 2019.
- Ca 1,3 miljoner kr har erhållits från Länsstyrelsen för personliga ombud.
- Ca 7,5 miljoner kr i stimulansmedel har erhållits genom den nationella satsningen *Psykisk hälsa*. Dessa medel har fördelats på olika projekt som berör omsorgs-, social-, äldre-, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.
- ca 8,3 miljoner kr från Migrationsverket erhöles under 2018 för verksamhetsåret 2017.
- Omsorgsnämnden deltar, tillsammans med Äldrenämnden, i Skellefteås projektet *Tyst trygghet*. Samverkansprojektet (*Internet of things inom Vård och omsorg i Skellefteå*) mellan Skellefteå, Kiruna och Uppsala har totalt tilldelats ca 9,3 miljoner kr från Vinnova för åren 2017–2019.

Nämnden har ansökt till Post- och telestyrelsen om 2,9 miljoner kr för att i projektform genomföra satsningar för att öka den digitala kompetensen hos personer med funktionsnedsättning inom Uppsala kommun. Beslut meddelas i januari 2019.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
1.2.1 Aktivt och strategiskt bevaka möjligheter till extern finansiering.	Omsorgsnämnden har, genom ett kommunövergripande samarbete, bevakning och diskussion gällande vilka möjligheter som finns att söka extern finansiering. Detta gäller bland annat inom områdena välfärdsteknik inom omsorg (Socialstyrelsen) och motverkande av segregation (ansökan om medel från Tillväxtverket).	√

1.2.2 Stötta och hjälpa sociala företag och föreningar i ansökningsprocessen för allmänna arvsfundsmedel.	En kommunövergripande samverkan pågår för att likrikta ansökningsförfarande och bedömningsgrunder för civilsamhället. Omsorgsnämnden fick avslag på samansökan med det sociala företaget Social ekonomi till Allmänna Arvsfonden för utveckling av brukarmetod att starta sociala företag. Bevakning av kommunledningskontorets arbete med handlingsplan gällande riktlinjen till sociala företag (tagen av AMN) pågår.	↗
1.2.3 Söka extern finansiering för att fortsätta utveckla arbetet kring psykisk hälsa.	Se uppdragstext.	↗

1.3 Uppdrag: Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt.

Uppdraget är påbörjat och förväntas vara klart 2020. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 eller i ordinarie verksamhet.

För att möjliggöra kommungemensam prioritering och styrning av digitalisering, välfärdsteknik, innovationer och IT-projekt deltar omsorgsförvaltningens direktör i *Utvecklingsledningsgruppen för Hälsa, välfärd, vård och omsorg*, UVL HVO. Arbetet har bidragit till att det finns en definierad strategi och gemensam plan för nämndens aktiviteter.

I det pågående projektet *HVO 2019* har omsorg-, äldre-, social- och arbetsmarknadsnämndens behov av systemlösningar för verksamhetsstyrning och verksamhetsuppföljning identifierats för att möjliggöra digitalisering.

För att undvika manuellt arbete gällande tidsrapportering av personliga assistenters arbetstid har ett arbete pågått för att försöka minimera den manuella hanteringen. Arbetet kommer att fortsätta under våren 2019 för att se över möjligheten till inköp av nytt digitalt stöd för tidsrapportering av personlig assistans till Försäkringskassan.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
1.3.1 Integrera IT utveckling och digitalisering i omsorgsnämndens verksamhet.	Nämnden har tillsammans med äldrenämnden deltagit och kommer fortsätta att delta i Vinnova-projektet för innovativa välfärdslösningar inom boende, <i>Internet of things inom vård och omsorg</i> . Wifi på LSS verksamheter och digitala trygghetslarm har börjat installeras under hösten 2018. För att öka brukardelaktighet och självbestämmande infördes arbetsverktyget FUNCA under hösten 2018. Flertalet av verksamhetscheferna upplever att verktyget ger en stabilitet i arbetsgrupperna för likriktat arbetssätt. Kritik på arbetsverktyget har inkommit under hösten 2018 och det finns behov av att se över vissa delar i arbetssättet.	↗
1.3.2 Införa Digitalt ledarskap.	Aktivt arbete har pågått inom alla chefsled på omsorgsförvaltningen för att bättre kunna möta det	↗

digitaliserade samhället och för att verksamheterna ska bedrivas samlat och effektivt.

Medarbetare och chefer på omsorgsförvaltningen har i större utsträckning använt sig av Skype- och telefonmöten för att bland annat minska restid.

Omsorgsnämnden har framarbetat metod och verktyg för att implementera styrdokumentet Mål och budget i hela verksamheten. I linje med det digitaliserade ledarskapet har Hypergene (IT-stöd gällande strategisk styrning) implementerats i första och andra linjens chefsled. Åtgärden syftar till att synkronisera riktning i målstyrning. Arbete pågår med att Hypergene ska kunna bli ett månadsuppföljningssystem för samtliga chefer.

1.3.3 Utveckla verksamhetsstyrning och verksamhetsuppföljning.

Omsorgsnämnden fattade beslut om en uppföljningsplan i augusti 2018. I den framgår det att nämndens uppföljning sker på flera nivåer: strategisk, ekonomisk, verksamhetsövergripande och avtalspecifik samt på individnivå. Enligt uppföljningsplanen har analysveckor införts då alla fakta och resultat som framkommit från alla nivåer under året ska samlas och analyseras och sedan ligga till grund för framtida planering och verksamhetsutveckling.

√

1.4 Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.

Uppdraget är färdigt då jämställdhetsanalys har genomförts inom minst ett område under året.

En kvantitativt inriktad jämställdhetsanalys har genomförts inom området personlig assistans. Analysen har påvisat skillnader gällande könsfördelning och kvalitetsbrister i utredningar då män i högre utsträckning än kvinnor ansökte om och beviljades personlig assistans samt hade högre antal verkställda timmar. De största skillnaderna mellan könen fanns från 0–40 år där ca 67–70 % av alla beslut gällde män. I antal utförda timmar så var männen överrepresenterade och av brukare med över 400 timmar per månad var 69 % män. Resultatet stämmer i stora drag överens med nationell statistik.

Resultatet har påvisat förbättringsområden för att säkerställa en jämställd biståndshandläggning exv. utbildningsinsatser och vikten av att hålla en levande dialog om jämställdhetsperspektivet. Förslag på åtgärd blev också att genomföra en analys inom 2–3 år. Detta för att följa upp och se om någon av föreslagna åtgärder lett till att bättre underlag kan tas fram för en kvantitativ analys.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
1.4.1 Analys av jämställdhet inom personlig assistans med fokus på myndighetsutövning och verkställighet.	Jämställdhetsanalys inom personlig assistans är genomförd.	√
1.4.2 Säkerställa jämställda löner i samband med nylönesättning och löneöversyn.	Omsorgsnämnden har samarbetat med kommunledningskontoret (HR) under löneöversynen. Lönekriterier och verktyg har utvecklats och använts främst för omvårdnadspersonal. Löneöversynens resultat har påvisat att nämnden har jämställda löner.	√

1.5 Uppdrag: Genomföra könskonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar.

Uppdraget är stoppat.

Omsorgsnämndens investeringsbudget är av liten omfattning och består främst av inventarier. Uppdraget bedöms därför inte tillämpligt för omsorgsnämnden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
1.5.1 Inför kommande investeringar säkerställa att könskonsekvensbeskrivning är genomförd.	Beslut har tagits att könskonsekvensbeskrivning ej behövs göras då nämnden endast har investerat i inventarier.	✓

1.6 Uppdrag: Ta fram en långsiktig investeringsplan.

Uppdraget är färdigt.

Omsorgsnämnden har upprättat en investeringsplan för perioden 2018–2029. Prioritering och behov utgår från *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* och nämndens *Plan för hållbart boende*.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
1.6.1 Upprätta en långsiktig plan för investeringar utifrån nämndens investeringsbudget.	Investeringsplan upprättad för perioden 2018–2029. Planen är levererad till Finansavdelningen för inkludering i kommundelen.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Omsorgsnämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet.

Nämnden har samverkat med gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden och kulturnämnden i frågor som handlar om kultur och fritidslokaler samt deltagande och samutnyttjande av det allmänna kultur- och fritidsutbudet i Uppsala kommun. Arbetet kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Nämnden har stärkt kompetens och kapacitet för behovsdriven och digital innovation, bland annat inom ramen för testbäddar, projektet *HVO 2019* och kommer att fortsätta under 2019 att arbeta tillsammans med äldrenämnden i ett projekt som handlar om innovativa välfärdslösningar inom boende - Internet of Things inom vård och omsorg.

Nämnden kommer även att fortsätta att stärka krisberedskapen genom att framarbete en ledningsplan inför och vid allvarliga samhällsstörningar och bidra med funktionshinderperspektivet i kommungemensamma satsningar så att nämndens målgruppers behov uppmärksammas och tas hänsyn till.

2.1 Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer

Uppdraget är pågående.

Omsorgsnämnden har tillsammans med äldre-, social- och arbetsmarknadsnämnden arbetat med planering av testbäddar inom välfärdsteknik. I dessa ingår ett antal pilotprojekt i vilka nya lösningar prövas i verkliga miljöer. Arbetet är nyligen påbörjat och inga resultat kan därför redovisas än.

Omsorgsnämnden, tillsammans med Äldrenämnden deltar i projektet *Internet of things inom Vård och omsorg, IoT (Tyst trygghet)*. Nämnderna påbörjade sitt deltagande under våren 2018. Projektet har pågått sedan 2017 där Skellefteå (projektägare) och Kiruna är deltagare och har tilldelats medel från Vinnova med ca 9,3 miljoner kr för åren 2017–2019. Syftet är att initialt möjliggöra ett "fortsatt liv i oberoende" och öka delaktighet hos brukare.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
2.1.1 Arbeta systematiskt med innovationer och världsfärdsteknologi.	Omsorgsnämnden har under året stärkt insatserna för att bygga upp mer kompetens och kapacitet för behovsdriven innovation i verksamheterna. Diskussioner pågår om vilka avgränsning av testbäddar som ska göras. I projektet <i>Tyst trygghet</i> har sensorer kopplats in hos tre brukare för att öka trygghet och självständighet. Aktiviteten går ännu inte att redovisa i några direkta resultat.	↗
2.1.2 Bevara handlingar elektroniskt via införande av E-arkiv.	Nämnden inväntar införandet av det kommunövergripande projektet Digitalt handläggarstöd, DHS. Arbetat har försenats och ny tidsplan kommer att delges under januari 2019.	↗

2.2 Uppdrag: Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala.

Uppdraget är påbörjat och förväntas vara klart 2019.

I nätverket *Fritid för alla*, där omsorgsnämnden, idrotts- och fritidsnämnden och kulturnämnden deltar, har satsningar såsom *Fritid för alla-dagen* genomförts under året och nya satsningar planeras under 2019.

Då det finns ett stort behov av social samvaro och fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun, kommer omsorgsnämnden fortsätta arbeta tillsammans med kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden för att ytterligare utveckla möjligheten och utbudet av tillgängliga och attraktiva fritidsaktiviteter.

Ett brett utbud av fritidsaktiviteter tillgängliga för alla, oavsett kön, könsidentitet/könsuttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, social bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning bedöms kunna stärka platsvarumärket Uppsala.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
2.2.1 Fortsätta delta i det kommunövergripande arbetet med att implementera och stärka platsvarumärket utifrån prioriterade områden i nollmätning.	Nämnden har deltagit i kommungemensamma satsningar och bidragit med funktionshinderperspektivet så att nämndens målgruppers behov uppmärksammats och tagits hänsyn till.	✓
2.2.2. Tillsammans med berörda nämnder utreda hur vi skapar en organisation för att möjliggöra en bra fritid för alla, i synnerhet för personer med funktionsnedsättning.	Ett arbete pågår för att ta fram en skrift som beskriver bakgrund, arbetssätt och fokus för nätverket <i>Fritid för alla</i> . I skrivningen tydliggörs vilka befintliga fritidsaktiviteter och vilka behov av fritidsaktiviteter som finns i Uppsala kommun. Det framkommer även vad nätverket skulle behöva arbeta med och vilka resurser som behöver för att möjliggöra en bra fritid för alla med koppling till programmet för full delaktighet.	↗

2.3 Uppdrag: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.

Uppdraget är påbörjat och förväntas vara klart 2019.

En nämndspecifik ledningsplan inför och vid allvarig samhällsstörning är under framtagande.

Under året har chefer på omsorgsförvaltningen deltagit i en kommungemensam utbildningssatsning om krisledning arrangerad av kommunledningskontoret. Syftet med utbildningssatsningen var att öka kunskapen och se samarbetsfördelar mellan olika nämnder, så att Uppsala kommun ska kunna säkerställa en god förmåga att motstå och hantera störningar så att de negativa effekterna i nämndernas verksamheter blir så små som möjligt.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
2.3.1 Ta fram en nämndspecifik ledningsplan för hantering av störningar inom omsorgsnämndens ansvarsområde.	En ledningsplan är under framtagande och samarbete i gemensamma frågor sker bland annat med äldreberedningen.	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Omsorgsnämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet.

För att säkerställa att Uppsala kommun hanterar både dagens och framtidens utmaningar gällande boende på bästa sätt har plan- och byggnadsnämnden tillsammans med omsorgsnämnden, kommunledningskontoret och berörda bolag, tex Uppsalahem arbetat fram en *bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg 2019–2022 med utblick mot 2030*. Planen redogör för bostads- och lokalbehovet för personer med funktionsnedsättning inom lagrummen LSS och SoL och hur behovet ska mötas. Denna plan ingår som bilaga i den kommunövergripande *Bostad- och lokalförsörjningsplaner, 2019* som kommunstyrelsen beslutade om i december 2018. Den nya arbetsmodellen har gjort att Uppsala kommun har tagit ett helhetsgrepp kring bostad- och lokalförsörjningsfrågor där dessa frågor hanteras i en nämndövergripande samverkan. Planen är en utökning, uppdatering samt ersättning av omsorgsnämndens tidigare fastställda *Plan för hållbart boende*.

Omsorgsnämnden har successivt fortsatt att byta ut bilflottan till fordon med fossilfria bränslen. Andelen fossilfria fordon har ökat med sex procent sedan delårsrapportering per augusti.

Omsorgsnämnden fortsätter, tillsammans med övriga berörda nämnder, att möjliggöra en hållbar bostads- och samhällsutveckling i Uppsala stad och på landsbygden för personer med funktionsnedsättning.

3.1 Uppdrag: Utveckla Uppsala till en Smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt.

Uppdraget är påbörjat, sker enligt plan och kommer fortsättningsvis hanteras inom ordinarie verksamhet.

Nämnden deltar i det kommunövergripande projektet HVO 2019, som ett led i att nå Regeringens mål för *Vision e-hälsa 2025*. Målet med projektet är att minska manuellt administrativt arbete, öka möjligheterna för medarbetare att arbeta mobilt, ta tillvara på digitaliseringens och välfärdsteknikens möjligheter samt öka graden av självservice för medborgare, brukare, medarbetare och närstående.

Nämnden medverkar i ett kommunövergripande initiativ när det gäller Smart stad och extern webbnärvaro.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.1.1 Medverka i kommunledningskontorets initiativ Smart stad.	Nämnden har omvärldsbevakat gällande innovationer och digitalisering och har deltagit i kommunövergripande satsningar.	↗
3.1.2 Fortsatt medverkan i det kommunövergripande strategiarbetet om extern webbnärvaro.	Nämnden har deltagit i Uppsala kommuns strategiarbete för den externa webbnärvaron.	↗

3.2 Uppdrag: Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Uppdraget är färdigt. Ytterligare åtgärder kommer att ske utifrån *bostads- och lokalförsörjningsplanen* under 2019 inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

För att lyfta fram trygghetsfrågor i stadsplanering och landsbygdsutveckling har en *bostads- och lokalförsörjningsplan* framarbetats där dagens och framtidens utmaningar med boende och lokaler för personer med funktionsnedsättning synliggjorts. Kommunstyrelsen fattade beslut om planen i december 2018.

Ytterligare åtgärder utifrån *bostads- och lokalförsörjningsplanen* kommer att genomföras under 2019, men då uppdraget inte finns i Mål och budget för 2019, hanteras åtgärderna inom ramen för ordinarie verksamhet och i samverkan med plan- och byggnadsnämnden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.2.1 Ta hänsyn till resultatet av den sociala kompassen i omsorgsnämndens planering för att uppnå en hållbar boendesituation för personer med funktionsnedsättning.	Beslutsunderlag för <i>bostads- och lokalförsörjningsplanen</i> är framarbetat och beslut om denna fattades av kommunstyrelsen efter remiss till central styrgrupp och berörda nämnder hösten 2018.	✓
3.2.2 Bidra med och bevaka funktionshinderperspektivet i det kommunövergripande arbetet för att utveckla den samordnade planeringsprocessen.	Bevakning av funktionshinderperspektivet har skett i samband med framtagandet av <i>bostads- och lokalförsörjningsplanen</i> . Omsorgsnämnden har även deltagit och bevakat funktionshinderperspektivet i den samordnade planeringsprocessen för det kortsiktiga och långsiktiga arbetet för ett socialt hållbart Gottsunda/Valsätra.	✓

3.3 Uppdrag: Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.

Uppdraget är påbörjat, sker enligt plan och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Omsorgsnämnden är delaktig i olika samverkansprojekt och samverkar med Region Uppsala och externa leverantörer för att förebygga och förhindra social oro. I *Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2018–2022* är omsorgsnämnden delaktig i genomförandet av ett flertal åtgärder. Åtgärderna genomförs till största delen inom ramen för NSU där kontinuerlig samverkan med Region Uppsala pågår för att förebygga och förhindra social oro, men även internt för att säkerställa att brukares liv och hälsa vidmakthålls vid eventuella samhällsstörningar.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.3.1 Samverka i det kommunövergripande arbetet för hållbar utveckling genom att bidra med och bevaka funktionshinderperspektivet.	Omsorgsnämnden har bidragit och bevakat funktionshinderperspektivet genom att vara remissinstans på program och handlingsplaner såsom t.ex. program och handlingsplan Gottsunda-Valsätra och <i>bostads- och lokalförsörjningsplanen</i> .	✓

3.4 Uppdrag: Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer utveckla arbetet för att nå klimatmålen fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050.

Uppdraget är påbörjat, sker enligt plan och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Omsorgsnämnden har successivt fortsatt att byta ut bilflottan till fordon med fossilfria bränslen. I december 2018 körde 79,5 % av fordonen i bilflottan på fossilfritt bränsle. Andelen fossilfria fordon har ökat med sex procent sedan delårsrapportering per augusti.

140 av omsorgsnämndens bilförare som kör brukare till och från daglig verksamhet har deltagit i en utbildningssatsning om säker körning och Eco körning. Syftet med utbildningssatsningen, som kommer att fortsätta, är att få säkrare bilförare, minska kostnader för skador, få ner bränsleförbrukningen och bidra till en bättre miljö.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.4.1 Genom systematisk uppföljning säkerställa att andelen förnybar energi vid transporter successivt ökar för att nå klimatmålen för år 2023, med fokus på etappmål 3 i miljö- och klimatprogrammet.	I slutet av december 2018 fanns 137 fordon varav 90 st var fossilfria. Av övriga 47 fordon så har 19 st HVO100 som drivmedel, då det inte finns fossilfria alternativ i deras storleksklass. (HVO100 är ett 100% förnybart och fossilfritt dieseldrivmedel som kan bidra till betydande minskning av CO ₂ -utsläppen jämfört med fossil diesel). Av övriga 28 fordon är 4 st beställda för utbyte och 5 st är beställda för en utökning av bilflottan. Av dessa 9 fordon har 6 st HVO100 som drivmedel.	↗

3.5 Uppdrag: Öka återanvändningen och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera.

Uppdraget är pågående men inte genomfört, vilket det enligt prognos i början av året bedömdes vara.

Verksamheterna inom egenregin har miljöombud som är stöd för chefer i miljöarbetet och bevakar användandet av miljö- och hälsofarliga ämnen. En planering för framtida miljöstruktur (revidering av rutiner och publicering på webb) har påbörjats och kommer att fortsätta, enligt uppdrag i mål och budget under 2019.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.5.1 Minska användandet av miljö- och hälsofarliga ämnen.	Nämnden fortsätter att minska användningen av engångsmaterial och papperskalendrar används inte längre.	↗
3.5.2 Fortsätta arbetet med att säkerställa god källsortering i gemensamma utrymmen för ökad återanvändning.	Samtliga verksamheter källsorterar sopor och har inriktning att i så liten utsträckning som möjligt använda engångsmaterial. Miljöombuden säkerställer verksamhetens källsortering.	↗
3.5.3 Fortsätta arbetet för en god resurshållning.	Inom nämndens avdelning för hälso- och sjukvård har rutiner framarbetats för inkontinensartiklar och för hantering och beställning av sårvårdsmaterial. Utveckling av mathållningen pågår och miljöombuden ansvarar för matinköpen. Utredning pågår om det är ekonomiskt och praktiskt möjligt att tillaga maten på plats.	↗

Frågan om krav på återanvändning och källsortering är aktuell vid framtagande/revidering av förfrågningsunderlag och vid kontraktsskrivningar av lokaler. Arbetet sker löpande.

3.6 Uppdrag: Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Uppdraget är färdigt då den planerade åtgärden är genomförd. Arbetet kommer fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Inom nämnden finns stort fokus på innovativa lösningar och på att skapa brukardelaktighet i arbetet. Omsorgsnämnden deltar på kommungemensamma möten för att inhämta information och sedan sprida den till nämndens miljöombud.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
3.6.1 Fortsätta för att medvetandegöra uppsatta miljömål och möjliggöra energieffektivisering.	Nämnden följer rekommendationerna för inköp från centralt håll. Vid byte av fordon vid utgångna avtal köps hybridbilar och elcyklar in.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Omsorgsnämnden har i övervägande del uppnått det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet.

Nämnden har implementerat strategier och utvecklat arbetssätt för att stärka delaktighet för nämndens målgrupp oavsett funktionsförmåga, kön eller ålder. Ett exempel på det är nämnden i samarbete med valnämnden underlättade för brukare inom våra verksamheter att kunna rösta i valet 2018.

Genom vägledningen *Goda relationer* har omsorgsnämnden skapat förutsättningar för ett aktivt och socialt liv där goda relationer gynnas för personer som bor inom bostad med särskild service, LSS.

Inom omsorgsnämnden har särskilda satsningar för psykisk hälsa finansierade via statliga medel och kommungemensamma satsningar inom forumen *Hälsa, stöd, vård och omsorg, HSVO* och *Hälsa, Valfärd, Vård och omsorg, HVVO* påbörjats. Förutom dessa satsningar har omsorgsnämnden arbetat utifrån *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* med tillhörande handlingsplan för att säkerställa ökad trygghet, stärkt upplevelse av frihet, delaktighet och självbestämmande för målgruppen och därmed även förebygga psykisk ohälsa. Detta arbete kommer att intensifieras under 2019.

4.1 Uppdrag: I samarbete med WHO:s nätverk utveckla en äldrevänlig stad.

Uppdraget är färdigt. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 utifrån äldrenämndens handlingsplan för äldrevänlig kommun.

Omsorgsnämnden har deltagit i framtagande av handlingsplan för Äldrevänlig stad.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
4.1.1 Delta aktivt i framtagande av handlingsplan till äldrevänlig stad och bidra med funktionshinderperspektivet.	Nämnden inväntar beslut om handlingsplan för vidare åtgärder inom nämndens ansvarsområde.	✓

4.2 Uppdrag: Inom ramen för äldrevänlig stad möjliggöra för civilsamhället att öka utbudet av aktiviteter för förbättrad folkhälsa bland äldre.

Uppdraget är pågående.

Omsorgsnämnden har kontinuerligt deltagit och bidragit med funktionshinderperspektivet i möten gällande äldrevänlig stad. Ett resultat från de medborgardialoger som hållits är att många äldre upplever att Uppsala är en ren stad, men att många äldre upplever otrygghet i sitt bostadsområde. Dessa frågor kommer att beaktas i handlingsplanen för äldrevänlig stad.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
4.2.1 Fortsätta samverka med berörda nämnder för en förbättrad	Omsorgsnämnden har kontinuerligt deltagit och bidragit med funktionshinderperspektivet i möten	↗

folkhälsa bland äldre personer med gällande äldrevänlig stad.
funktionsnedsättning.

4.3 Uppdrag: Utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga.

Uppdraget är pågående. Kontinuerligt arbete kommer att fortsätta för att förbättra hälsan för barn och unga och nya åtgärder har påbörjats och finns i kommande verksamhetsplan för 2019.

Inom ordinarie verksamhet arbetar omsorgsnämnden för att bevara och fortsätta utveckla former och modeller för delaktighet och brukarinflytande. Detta möjliggörs genom deltagande i det arbete som genomförs inom *Hälsa, stöd, vård och omsorg, HSVO* och genom att följa *Psykisk hälsa, Länsgegemensam handlingsplan 2018, Verksamhetsplan Närvårdssamverkan Uppsala, NSU 2018* samt handlingsplanen utifrån *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

I utvecklingsledningsgrupp Hälsa, välfärd, vård och omsorg¹ har beslut fattats att en handlingsplan för att stärka psykisk hälsa ska upprättas som innefattar alla åldrar, inte bara barn, med syfte att ta ett bredare angreppssätt och få en samordning utifrån Mål och budgets uppdrag.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
4.3.1 I samverkan med Region Uppsala och berörda nämnder samordna insatser till familjer med barn med funktionsnedsättning.	För att förbättra samordningen med Region Uppsala inom barn- och ungdomsområdet har nämnden påbörjat ett pilotprojekt gällande journalföring i det gemensamma dokumentationssystemet Prator.	✓

4.4 Uppdrag: Genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunen.

Uppdraget är färdigt. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga men arbete kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Omsorgsnämnden har under året genomfört utbildningsinsatser för att stärka medarbetares kompetens inom barnrätt utifrån att barnkonventionen blir lag 1 januari, 2020. Kompetenslyftet är ett steg för att möjliggöra att barn och unga med funktionsnedsättning kan påverka sin egen situation och få ökad delaktighet. Nästa steg är att förbättra och utveckla metoder som används i arbetet med barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
4.4.1 Förbättra och utveckla arbetsmetoder utifrån att regeringen har för avsikt att göra Barnkonventionen till svensk lag, 1 januari 2020.	Nämnden har deltagit i SKL:s projekt <i>Innovationsguiden</i> . Syftet var att undersöka upplevelser av delaktighet hos ungdomar med funktionsnedsättningar i hela processen från beslut till verkställighet.	✓

¹ Utvecklingsledningsgruppen, UVL består av stadsdirektör, förvaltningsdirektörer för social-, arbetsmarknads-, äldre-, omsorgs- och överförmyndarförvaltningen samt avdelningschef för social hållbarhet och samverkanschef. I detta forum hanteras kommunövergripande frågor som rör hälsa, välfärd, vård och omsorg för förvaltningarnas olika målgrupper i Uppsala kommun.

4.4.2 Genom utbildningsinsatser säkerställa medarbetares kompetens inom barnrätt. I samverkan med barnrättsombudet har utbildningsinsatser för 2019–2020 planerats.

4.5 Nämndmål: Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska genomsyra nämndens verksamhet.

Omsorgsnämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att uppfylla nämndmålet.

Då inflytande och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är grundpelaren i nämndens uppdrag kommer nämndmålet aldrig kunna bedömas som färdigt. De åtgärder som planerats för 2018 är dock genomförda.

Utvecklingsåtgärder och ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete kommer att pågå kontinuerligt. Uppföljning på olika nivåer sker kontinuerligt och nationella nyckeltal följs. Nämndspecifika nyckeltal kommer att framarbetas under 2019 med syfte att kunna mäta effekten av nämndens verksamhet.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
4.5.1 Implementera strategier och utveckla arbetssätt för att stärka delaktighet för nämndens målgrupp oavsett funktionsförmåga, kön eller ålder.	<p>Flertalet aktiviteter har pågått och pågår kontinuerligt inom nämndens ansvarsområde för att öka brukarens delaktighet. Medborgar- och föreningsdialoger, projekt <i>Innovationsguiden</i>, rätten att välja boende, brukarråd och delaktighetsslingor är några exempel på detta.</p> <p>Brukarombudets arbete med att synliggöra sin roll i förvaltningar och civilsamhälle samt med att kartlägga behov och utvecklingsområden går ännu inte att redovisa i några direkta resultat.</p> <p>Ett arbete har påbörjats med en mer tillgänglig och effektivare synpunktshantering. Detta har lett till att nämnden nu deltar som pilot i det kommungemensamma arbetet kring en väg in gällande synpunkter. Det har också lett till att samtliga synpunkter nu samlas på ett och samma ställe för att ge en överblick och möjlighet till analys på aggregerad nivå.</p> <p>Ett samarbete med valnämnden underlättade för brukare inom våra verksamheter att kunna rösta i valet 2018.</p> <p>För att skapa en bättre samordning för hjälp med stöd i myndighetskontakter startades i augusti 2017 mottagningsenheten på omsorgsförvaltningen ("en väg in"). Mottagningen är bemannad med biståndshandläggare med god kunskap om förvaltningen och dess samverkanspartners. Personer med funktionsnedsättning får rådgivning, vägledning och hänvisning till rätt instans snabbare än tidigare.</p> <p>Se mer under mål 8 <i>Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället</i>.</p>	
4.5.2 Ta fram en handlingsplan för att möjliggöra att personer med funktionsnedsättning får stöd i att upprätthålla goda sociala relationer i livet.	<p>Vägledningen <i>Goda relationer</i> är framarbetad och beslutad. Arbete för att implementera denna pågår inom omsorgsnämndens verksamheter.</p>	

4.5.3 Omsorgsnämnden ska förbättra processen för rekrytering av kontaktperson och kontaktfamilj.	Åtgärden är genomförd och kommer fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet. Under våren pågick en annonskampanj i Uppsala och omsorgsförvaltningen besökte mässor och arbetsförmedling. Under hösten har deltagare på daglig verksamhet varit behjälpliga och affischerat på Uppsala universitets institutioner.	✓
4.5.4 Utveckla samordnad individuell plan (SIP).	En kartläggning pågår av genomförda/pågående SIP:ar där jämför både antal och kvalitet. Projektet pågår till maj 2019.	↗

4.6 Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning ska leva ett liv fritt från hot eller våld.

Omsorgsnämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att uppfylla nämndmålet.

Då medarbetares kunskap om hot och våld är prioriterat har en projektplan innehållande utbildningsinsatser för att förebygga, identifiera och agera vid förekomst av hot och våld framarbetats i samverkan med socialnämnden. I den finns utbildningsinsatser gällande hot och våld i nära relationer beskriven.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Säkerställa att kunskaper finns att förebygga, identifiera och agera vid förekomst av hot och våld för personer med funktionsnedsättning.	I det systematiska arbetsmiljöarbetet analyseras hot- och våldssituationer och de åtgärder som vidtagits vid uppkomna händelser. I samband med analysen kontrollerades efterlevnad och nämndens rutin för hot och våld har reviderats. En inventering av hot- och våldsombud har gjorts och ett kompetenshöjande program för dessa har tagits fram. Detta planeras att genomföras under 2019	↗
Med stöd av socialförvaltningen erbjuda och fortbilda anställda inom socialpsykiatri och personlig assistans kring att identifiera och förebygga förekomst av våld i nära relationer, oavsett familjeband.	Se ovan.	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Nämnden har enbart uppnått delar av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet utifrån att nämnden inte har kunnat verkställa beslut om boende enligt LSS. Boendefrågor är därför en högt prioriterad fråga för nämnden då det finns ett underskott av bostäder med särskild service, LSS 9:9. Flera initiativ har genomdrivits för att kunna verkställa dessa beslut, bland annat genom att ta fram *bostad- och lokalförsörjningsplanen* och beslut om en utvidgning av omsorgsnämndens ekonomiska ram 2019 med 15 miljoner för att utöka nämndens boende med 3–4 gruppboendestäder med sex lägenheter i varje.

Planen är en utökning, uppdatering samt ersättning av tidigare fastställd *Plan för hållbart boende*, och föreslår åtgärder av två slag, dels direkta lokalåtgärder, tex nyanskaffning, förändring eller lämnande av lokaler och verksamhetsförändringar kopplade till detta och dels utredningsåtgärder inom områden där fördjupat arbete krävs för framtagande av direkta åtgärder. De direkta åtgärderna i planen innebär framför allt en utökning under 2019–2021 med 137 platser inom bostad med särskild service, LSS 9:9.

Omsorgsnämnden har även under året medverkat i det kommunövergripande arbetet Handlingsplan *Bostad för alla*² för att säkra funktionshinderperspektivet. Syftet med handlingsplanen är att ange inriktning för hur bostäder för alla kan möjliggöras i enlighet med inriktningsmålet.

5.1 Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun ska ha en livs- och boendesituation där de kan växa, utvecklas och må bra utifrån individuella förutsättningar.

Omsorgsnämnden har enbart uppnått delar av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet utifrån att nämnden inte klarat att verkställa beslut om bostad med särskild service, LSS 9:9 inom rimlig tid. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Särskilda boendeformer

Under året har nämnden öppnat tre nya gruppboenden, två nya barnboenden och ett nytt korttidsboende.

Genom *bostad- och lokalförsörjningsplan* har nämnden fått ett mer kvalitetssäkrat underlag över aktuell situation för att möjliggöra en långsiktig planering för att de enskilda ska få det stöd de har behov av och rätt till. Inom nämnden finns också *arenor för boendepanering* där olika professioner ingår, bland annat representanter från myndighet och boendesamordning. Syftet med arenorna är att tillsammans finna lösningar på komplexa behov vid verkställighet av boendebeslut. Detta har bidragit till att nämnden klarat att finna boendelösningar på kortare tid, vilka bättre tillgodoser brukarens behov av insatser.

² Handlingsplanen omfattar inte biståndsbedömda grupper, utan dessa hanteras inom ramen för bostad- och lokalförsörjningsplanen.

Ett projekt har startat med syfte att möjliggöra en generationsväxling i omsorgsnämndens befintliga LSS boenden. Projektet syftar också till att erbjuda äldre brukare med större omvårdnadsbehov ett boende samt sysselsättning anpassat utifrån deras behov. Uppstart av arbetsgrupp skedde i november 2019. Plan är att inventering av omsorgsnämndens boende ska ske under våren 2019, för att kunna ha ett resultat i maj-juni, 2019.

Daglig verksamhet

Omsorgsnämnden har beslutat att i samverkan med brukarrådet för daglig verksamhet planera för en uppvaktning av arbetsdeltagarna efter 25 år på daglig verksamhet. Syftet med uppvaktningen är att visa uppskattning för fina insatser och långt deltagande av våra arbetstagare inom daglig verksamhet. Planering har skett under året för att genomföra en middag med underhållning samt en ceremoni kring uppmärksammandet av 25 års deltagande. Festen kommer att hållas under januari 2019.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.1.1 I samarbete med plan- och byggnadsnämnden se över nämndens boendebestånd.	En <i>bostad- och lokalförsörjningsplan</i> har framarbetats. Se <i>måltext, inriktningsmål 5</i> .	✓
5.1.2 I samarbete med berörda nämnder planera för nya bostäder för särskild service och andra boendelösningar med eventuellt stöd eller anpassningar.	Inom nämndens boendeplaneringsarenor och i samarbete med plan- och byggnadsnämnden fortsätter utvecklingsarbetet för att hitta rätt boendelösningar och verkställighet för att minska antalet ej verkställda beslut.	✓
5.1.3 Upprätta och utveckla boendeprocesskedjan.	Boendeprocesskedjan är upprättad och implementerad. Utveckling av boendeprocessens alla delar pågår kontinuerligt såsom samarbete internt på förvaltningen, med plan- och byggnadsnämnden, utförare i egen regi och externa utförare.	✓
5.1.4 Säkerställa den enskildes rätt att välja boende och flytta genom att se över erbjudandeprocessen av bostad med särskild service.	Arbete pågår inom boendesamordningen för att tillgodose den enskildes rätt att välja bostad i möjligaste mån. Boendeprocessrutiner för boendesamordnare och biståndshandläggare är framtagna.	✓
5.1.5 Verka för byggande av nya bostäder i samverkan med plan-och byggnadsnämnden.	Se <i>måltext, inriktningsmål 5</i> .	✓

5.2 Uppdrag: Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning.

Uppdraget är påbörjat och beräknas vara färdigt 2020. Åtgärder kommer att fortsätta inom ramen för nämndens internkontrollplan 2019 eller i ordinarie verksamhet.

För att öka samordningen har beslut fattats att frågor gällande nyanländas försörjning ska styras och samordnas i Utvecklingsledningsgrupp HVVO.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.2.1 Kvalitetssäkra processer för att söka statlig ersättning för nyanlända personer med funktionsnedsättning.	Arbete har skett utifrån de rutiner som finns. Processer behöver ytterligare kvalitetssäkras så att statlig ersättning kan återsökas i rätt tid.	→
5.2.2 Fortsätta samverkan med övriga nämnder för att möjliggöra för nyanlända personer att få egen försörjning.	Nämnden har via Utvecklingsledningsgrupp HVVO samlat berörda förvaltningars HR chefer och direktören för arbetsmarknadsförvaltningen för att diskutera och framarbete en handlingsplan för utbildning av nyanlända till bristyrken inom vården.	✓

5.3 Uppdrag: Öka andelen ungdomar som arbetar eller studerar.

Uppdraget är påbörjat och förväntas vara klart 2020. Planerade åtgärder för 2018 är påbörjade och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 eller i ordinarie verksamhet.

Ett socialt investeringsprojekt, *Samverkan kring skolnärvaro* mellan social-, utbildnings- och omsorgsnämnden är pågående då skolnärvaro är en gemensam angelägenhet som kräver samverkan mellan berörda verksamheter. Målgruppen för projektet är elever i problematisk skolfrånvaro. Det är elever som behöver mer stöd än vad som ingår i skolans ansvar och därmed kräver olika typer av samverkan. Eleverna kan gå på grundskola eller gymnasieskola och projektet arbetar med både kommunala och fristående skolor.

Anställda barn- och ungdomskoordinatorer har som uppgifter att se till att rätt insatser kopplas in i ett tidigt skede, att stödet är samordnat samt att stödet utgår från barnets behov och bygger på hög delaktighet från barn och vårdnadshavare.

Målet med samtliga åtgärder (koordinatorer, ledningsgrupp, skolplaner, rutiner och kompetenssatsningar) är att få elever att återgå till sina studier.

Under april-maj 2017 genomfördes en processkartläggning avseende unga med aktivitetsersättning med målsättning att identifiera utvecklingsområden beträffande samverkan kring unga med aktivitetsersättning. Parallellt med processkartläggningen tog omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden i samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Uppsala initiativ till att ansöka om finansiering från samordningsförbundet för att starta en pilotverksamhet för unga med aktivitetsersättning. I november 2017 beviljade samordningsförbundet medel för projektet *Förrehabiliterande insatser för unga med aktivitetsersättning*. Projektet kommer att pågå till och med hösten 2020.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.3.1 Utveckla och implementera arbetsmetod i Projekt - <i>Samverkan kring skolnärvaro</i> .	Omsorgsnämnden deltar i projektet, som pågår enligt plan.	✓
5.3.2 Inom ramen för <i>Glappet</i> samverka med arbetsmarknadsnämnden gällande förrehabiliterande insatser för ungdomar som uppbar aktivitetsersättning.	<i>Glappet</i> har ändrat namn till <i>Ung intro</i> för att tydliggöra målgruppen för projektet. <i>Ung Intro</i> arbetar för att bl.a. fånga upp de personer som har aktivitetsersättning och som inte blir föremål för Försäkringskassans förstärkta samarbete med arbetsförmedlingen. Under våren har två styrgruppsmöten ägt rum och vid senaste mötestillfället beslutades att de första projektdeltagarna ska aktualiseras i projektet 1	✓

	september, 2018. Sammanlagt kommer cirka 30 personer att vara aktuella i projektet samtidigt. Implementeringsarbete har skett enligt plan.	
5.3.3 Arbeta enligt projektplan för att anpassa <i>Vård- och stödsamordning</i> (VOSS) till unga.	Projektet har undersökt möjligheterna till att anpassa <i>Vård- och stödsamordning</i> till unga. Beslut har tagits att arbetsmodellen inte kan överföras till unga. Arbetet ändrade därefter riktning, och nu pågår ett arbete för att hitta andra arbetsmetoder och verktyg för att kartlägga ungdomars levnadssituation. Syftet är att kunna ge goda förutsättningar till ungdomar så att de klarar arbete eller studier, samtidigt som möjligheten till delaktighet och påverkansmöjligheter ökar.	↗
5.3.4 Fortsatt samverkan mellan omsorgsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Uppsala, via LOKUS.	Arbete har fortsatt inom den <i>lokala utvecklingsgruppen</i> , LOKUS för att bl.a. fånga upp de personer som har aktivitetsersättning, men ingen aktivitet genom projektet <i>Ung intro</i> .	↗

5.4 Uppdrag: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag.

Uppdraget är påbörjat och förväntas vara klart 2019. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden fortsätter bidra med ekonomiskt stöd till den ideella sektorn (föreningar/organisationer av idéburen karaktär, trossamfund och sociala företag) för att möjliggöra att fler arbetstillfällen skapas för personer med funktionsnedsättning. En kommungemensam handlingsplan för att stödja arbetsintegrerade företag är framarbetad efter en gemensam beredning med arbetsmarknadsnämnden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.4.1 Delta aktivt i det kommungemensamma arbetet med att utveckla formerna för hur kommunen stödjer och samverkar med arbetsintegrerade sociala företag.	En genomlysning av omsorgsnämndens sociala företag (Snidar, Capella) kopplat till kommungemensam <i>riktlinje kring sociala företag</i> har skett. Omsorgsnämnden har tillsammans med arbetsmarknadsnämnden påbörjat en samverkan utifrån beslutad <i>handlingsplan för sociala företag</i> kopplat till kommungemensamma riktlinjerna.	↗
5.4.2 Undersöka möjligheten till upphandling med social hänsyn och reserverade kontrakt gällande sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.	Omsorgsnämnden ser tillsammans med arbetsmarknadsnämnden över ansvarsfrågan om sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.	↗

5.5 Uppdrag: Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv.

Uppdraget är färdigt. Omsorgsnämnden arbetar i kommunövergripande samverkan för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.5.1 Öka beredskapen och kapaciteten för att ta emot fler feriearbetande ungdomar inom omsorgsnämndens verksamheter.	Nämnden har samarbetat med arbetsmarknadsnämnden och har tagit emot ferieungdomar i årskurs 9 och årskurs 1 och 2 på gymnasiet. Samarbete finns också med Lundellska skolan i projektet "Sjukt bra".	✓
5.5.2 Undersöka möjligheten för ungdomar inom särskolan att feriearbete inom daglig verksamhet.	Daglig verksamhet har tagit emot praktikanter från särskolan under en treveckorsperiod under sommaren 2018.	✓

5.6 Uppdrag: Kommunen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen genom arbetsmarknadsanställningar eller -åtgärder som extratjänster och traineejobb, till exempel gröna jobb, möjliggöra för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden att etablera sig i arbetslivet

Uppdraget pågår inte enligt plan då det prognostiserades vara klart 2019. Omsorgsnämnden har anställt 27 personer av de 80 personer som var den politiska målsättningen under åren 2017–2018. Se *Uppdrag 9.5*

Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019, men då uppdraget inte finns i mål och budget för 2019, hanteras åtgärderna inom ramen för ordinarie verksamhet och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.6.1 Fortsätta samverkan med övriga nämnder för att möjliggöra för personer långt från arbetsmarknaden och nyanlända att etablera sig i arbetslivet.	Omsorgsnämnden samverkar med andra nämnder för att fler personer med funktionsnedsättning kan erhålla arbete eller sysselsättning. Se <i>uppdrag 9.5 och åtgärd 5.3.4</i>	→

5.7 Uppdrag: I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.

Uppdraget är färdigt. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

För att möjliggöra att personer på daglig verksamhet på sikt ska etablera sig i arbetslivet arbetar nämnden med att utveckla innovativa lösningar inom daglig verksamhet.

Genom Uppsala kommuns webbplats kan andra delar av kommunens verksamhet få information om vilka tjänster som daglig verksamhet erbjuder.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.7.1 Utveckla befintliga och möjliggöra för nya innovativa dagliga verksamheter	En fortlöpande utveckling av daglig verksamhet sker utifrån enskildas behov och intresse.	✓
5.7.2 Informera om vilken service kommunens dagliga verksamheter kan erbjuda Uppsala kommun.	Möten har genomförts med arbetsmarknadsverksamheter i Uppsala kommun. Syftet är att öka kunskap om daglig verksamhets utbud och kunna utveckla dessa utifrån efterfrågan.	✓

Ett informationsmaterial har producerats och ska spridas inom kommunen.

5.8 Uppdrag: Ta fram en strategisk lokalförsörjningsplan för vård och omsorg.

Uppdraget är färdigt då *bostads- och lokalförsörjningsplan* är framtagen. Arbetet kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019. Se *måltext, inriktningsmål 5*.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
5.8.1 Samverka med plan- och byggnadsnämnden för att aktivt medverka i processen av planering av nya bostadsområden.	Se <i>måltext, inriktningsmål 5</i> .	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Omsorgsnämnden har bidragit till målluppfyllelse genom samarbete med andra nämnder för att möjliggöra att barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska nå målen i läroplanen och för att hjälpa barn med problematisk skolfrånvaro att återgå till sina studier.

Omsorgsnämnden kommer fortsätta att verka för att ungdomar med funktionsnedsättning kan garanteras en trygg situation före och efter skoltid och att deras föräldrar har möjlighet att delta i arbetslivet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Omsorgsnämnden har i övervägande del uppnått det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet. Då inflytande, delaktighet, trygghet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är grundpelaren i nämndens uppdrag kommer inriktningsmålet aldrig kunna bedömas som uppnått. De uppdrag och åtgärder som planerats för 2018 är dock genomförda.

Nämnden har under året intensifierat arbetet så att insatser inom stöd, vård och omsorg genomförs med god kvalitet och är utformat utifrån individens behov och förutsättningar.

7.1 Uppdrag: Utred villkor samt finansiering för, möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård.

Uppdraget är färdigt. Planerade åtgärder för 2018 är färdiga och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Sedan november 2016 har nämnden haft ett idéburet offentligt partnerskap, IOP med föreningen FUB-gården Tallkrogen. Partnerskapet har bidragit till att personer med funktionsnedsättning har möjlighet till hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter. I de samtal och den dialog som nämnden har fört med föreningen under året har det framkommit att behov finns att utöka målgruppen för partnerskapet samt att utvidga samarbetet, till att även innefatta lägervistelse. Nämnden beslutade att revidera överenskommelsen från juni 2018. Målgruppen omfattar numera vuxna personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer med begåvningsmässig funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder.

Syftet med överenskommelse är att främja hälsa och bidra till ökade sociala aktiviteter för målgruppen. Partnerskapet syftar också till att möjliggöra särskild rekreativ verksamhet för målgruppen genom den unika upplevelseträdgård som föreningen FUB-gården Tallkrogen erbjuder.

Samverkan kommer fortsättningsvis pågå kontinuerligt med andra nämnder och huvudmän för att vidareutveckla och stärka arbetet med hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter som kan ge ett hälsosamt liv för personer med funktionsnedsättning.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.1.1 Omsorgsnämnden ska fortsätta satsningar för att kunna tillgodose nämndens målgruppers behov av t.ex. kultur- och fritidsaktiviteter, som främjar ett hälsosamt liv, bland annat genom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP).	I syfte att fortsätta nämndens satsningar på ett hälsofrämjande liv samverkar nämnden med kulturnämnden och Fyrisgården. Ett första möte har genomförts där parterna diskuterade ett idéburet offentligt partnerskap. En workshop ska genomföras i januari 2019, där andra berörda nämnder (idrotts- och fritids-, äldre- och arbetsmarknadsnämnden) blir inbjudna. Fokus kommer att vara samverkan kring insatser som Fyrisgården erbjuder idag och vilka aktiviteter som kan göras gemensamt framåt. Omsorgsnämnden samverkar med idrotts- och fritidsnämnden och Uppsala handikappidrott avseende samverkans/utvecklingsfrågor.	√

7.1.2 Fortsätta samverka med Region Uppsala och berörda nämnder gällande tillgänglighet till anpassad friskvård.

Nämnden har tillsammans med Region Uppsala och Uppsala universitet, Centrum för funktionshinder, CFF, tagit fram ett förslag på definition av anpassad friskvård samt hur behovet av anpassningar inom friskvård för personer med funktionsnedsättningar skulle kunna lyftas gemensamt med kommunerna till civilsamhällets friskvårdsaktörer.

Omsorgsnämnden arbetar kontinuerligt för att möjliggöra att personer med funktionshinder ska kunna utöva friskvård.

✓

7.2 Uppdrag: Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven.

Uppdraget är pågående. Kontinuerligt arbete kommer att fortsätta för att öka möjligheten till inflytande och egenmakt och nya åtgärder har påbörjats och finns i kommande verksamhetsplan för 2019.

Omsorgsnämnden har vidareutvecklat olika modeller och forum för att öka brukarinflytandet utifrån kommungemensam handlingsplan (*Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*). Se mer under inriktningsmål 8.

Inom närvårdssamverkan pågår flera olika gemensamma aktiviteter tillsammans för att skapa större delaktighet för brukarna. Arbetet syftar till att ta fram olika verktyg för ökad delaktighet och bättre påverkan.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.2.1 Fortsätta att utveckla arbetet med brukarråd.	Under 2018 har ett brukarråd etablerats, där möten skett en gång per månad. Brukarrådet har också deltagit vid nämndmöten vid två tillfällen för att berätta om sitt arbete. Brukarrådet har beslut att under 2019 kommer boendefrågor vara i fokus. En verksamhetschef från egenregin kommer därför att delta i brukarrådet.	✓
7.2.2 Fortsätta att utveckla arbetet med delaktighetsslingor.	Inom daglig verksamhet har arbetet utifrån den evidensbaserade modellen för delaktighet (Delaktighetsslingor, DMO) fortsatt. Utifrån brukarundersökningen som genomfördes hösten 2017, har delaktighetsmodellen varit en del i handlingsplanen för att arbeta vidare med resultatet. Som ett led i arbetat har även omsorgsförvaltningen utbildat vägledare inom delaktighetsmodellen.	✓
7.2.3 Analysera utfallet av genomförd nationell brukarundersökning, samt genomföra brukarundersökning inom nya områden.	SKL:s brukarenkät har genomförts inom LSS (daglig verksamhet). Resultatet bearbetades under våren 2018 där en hög brukarnöjdhet visades, både inom privat och kommunal regi. Omsorgsförvaltningen lade stor vikt vid att verksamheterna tillsammans med brukarna gick igenom resultatet och tog fram åtgärder på ett sätt som når målgruppen. De förbättringsområden som utkristalliserades var att nämnden behöver fortsätta arbeta med HBTQ och bemötandefrågor, samt Alternativ, kompletterande kommunikation, AKK. Ytterligare brukarundersökning har genomförts inom servicebaser, LSS. Analys och åtgärder kommer att ske under våren 2019.	✓
7.2.4 Genom pågående projekt fortsätta utveckla insatsen	Pågående boendestödsprojekt inom socialpsykiatri som syftar till att i samverkan mellan utförare och	✓

boendestöd.	myndighet utveckla metoder och arbetssätt för att öka kvaliteten inom socialpsykiatrins boendestöd så att det stämmer väl överens med brukarnas behov och präglas av hög brukardelaktighet. Projektet pågår enligt plan med utbildningar inom vård- och stödsamordning, VOSS och motiverande samtal, MI.	
7.2.5 Erbjudna unga med komplicerad problematik vård- och stödsamordning (VOSS) som är anpassad till målgruppen.	Se 5.3.3	✓
7.2.6 Utveckla delaktighet för funktionsnedsatta barn och ungdomar i syfte att bidra till att verksamheten anpassats till deras behov.	Åtgärden är genomförd och kommer fortsättningsvis hanteras i nämndens verksamhetsplan 2019 och inom NSU. Ledningsgruppen för NSU har beslutat att förnya uppdraget om barns och ungas delaktighet utifrån SKL:s projekt <i>Innovationsguiden</i> .	✓

7.3 Uppdrag: Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med social problematik för att nå bättre effekt

Uppdraget är pågående. Planerade åtgärder för 2018 är genomförda och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 eller i ordinarie verksamhet.

För att säkerställa att barn och ungdomar har en god framtidstro och förutsättningar för att klara sig senare i livet, oavsett bakgrund finns inom *NSU* och *Psykisk hälsa, Läns gemensam handlingsplan 2018* stöd och samordning runt barn och ungdomar. Arbete pågår för att ta fram hållbara och kvalitetssäkrade vårdprocesser för personer med komplicerade behov.

Förlängning av överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län har skett. Överenskommelsen syftar till att personer ska kunna få sina behov tillgodosedda av flera verksamheter samtidigt.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.3.1 Samverkansstrukturer och dess processer ska vara väl kända och tydliga.	Arbete har skett för att implementera samverkansstrukturer, såsom samverkansrutin för närvårdsstrategin.	✓
7.3.2 Utveckla stöd och samordning runt barn och ungdomar med sammansatt psykiatrisk och social beteendeproblematik, Intensiv familjebehandling (IFB).	En arbetsgrupp inom Hälsa, stöd. Vård och omsorg, HSVO har arbetat fram rutiner för intern och extern samverkan för målgruppen. Aktiviteter finns även med i NSU Verksamhetsplan, 2018. En intern arbetsgrupp med representanter från alla berörda nämnder har påbörjat arbete kring området psykisk hälsa. Indikatorer för uppföljning av aktiviteterna är skolnärvaro, föräldrars sjukskrivning och minskat behov av slutenvård.	✓

7.4 Uppdrag: Utveckla det förebyggande arbetet för psykisk hälsa.

Uppdraget är pågående. Planerade åtgärder för 2018 är genomförda, men arbete med att förebygga psykisk ohälsa kommer fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Utifrån den länsgemensamma handlingsplan som är framarbetad, *Psykisk hälsa, Länsgemensam handlingsplan 2018* har olika aktiviteter pågått för att förebygga psykisk ohälsa. Initiativ har även skett via UVL HWVO och HSVO.

Omsorgsnämnden har under året upphandlat personliga ombud där beslut togs att verksamheten skulle utökas, från fyra till sex heltidstjänster för att möta behovet hos personer med psykisk funktionsnedsättning.

I samverkan med FoU Socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård har beslut fattats att FOU ansvarar för utbildningsinsatser i *Första hjälpen – psykisk hälsa för unga vuxna och äldre*. En utsedd representant från omsorgsnämnden deltar i planeringen av utbildningsinsatserna.

Nämnden har också gjort en satsning på vårdhundar inom nämndens psykiatriboenden. Mötet med vårdhund aktiverar personerna genom fysisk, psykisk, social och kognitiv träning. Det har till ett ökat välbefinnande och en ökad självkänsla och en ökad trygghet. Det gör att personerna klarar av sin vardag ännu bättre och klarar av att vara mera delaktig.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.4.1 Fortsatt implementering av Vård- och stödsamordning (VOSS) inom Uppsala kommun och Region Uppsala.	Den gemensamma processledare som arbetade på uppdrag av Region Uppsala och Uppsala kommun har slutat och uppdraget överförs till en medarbetare på omsorgsnämndens avdelning för systemledning. Framgent kommer nämnden att påbörja handledning av metoden på de som genomfört utbildning i VOSS metoden. Som ett led i att utvärdera och utveckla VOSS har en brukarrevision beställts och kommer att utföras av <i>Brukarrevisionsbyrån i Uppsala län, BriU</i> .	✓
7.4.2 Utbildningar i Första hjälpen psykisk hälsa för unga, vuxna och äldre genomförs där verksamheterna ser ett behov av det.	Utbildningsinsatser har genomförts och kommer att fortsätta erbjudas medarbetare.	✓
7.4.3 Berörda medarbetare har relevant kunskap om suicidprevention.	Ett kommungemensamt projekt för suicidprevention har påbörjats. Projektet förväntas resultera i en handlingsplan alt. program för kommunen, utifrån de behov som framkommer. Medarbetare på omsorgsförvaltningen har deltagit på en kommungemensam utbildningsdag om suicidprevention under hösten 2018.	✓
7.4.4 Utifrån utvecklingsområden påbörja arbetet att ta fram en gemensam handlingsplan för suicidprevention.	Se ovan.	✓

7.5 Uppdrag: Stärka insatserna för att förebygga och behandla drog- och spelmissbruk.

Uppdraget är färdigt. Planerade åtgärder för 2018 är genomförda och kommer att fortsätta i ordinarie verksamhet genom samverkan.

Omsorgsnämnden har fortsatt arbetet med samordnade insatser inom NSU och det regionala samverkansforumet *Riktlinjer inom missbruks- och beroendevården*, RIM gällande unga med riskbruk/missbruk och psykisk ohälsa. Överenskommelse gällande

riskbruk, missbruk och beroende för hälso- och sjukvården och socialtjänsten är nu reviderad och klar för remiss. Revision har skett till följd av lagförändringar som innebär att samarbete mellan kommun och landsting/region från 2018 även skulle omfatta personer som missbrukar spel om pengar.

Region Uppsala har påbörjat ett pilotprojekt för integrerad behandling/bedömning vad gäller ungdomar med missbruk/beroende där Uppsala kommun deltar.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.5.1 Delta i revidering av den länsgemensamma överenskommelsen samt delta i framtagandet av den lokala överenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende för hälso- och sjukvården och socialtjänsten (RIM).	Den länsgemensamma överenskommelsen är framtagen. Implementeringsarbete gällande den lokala överenskommelsen pågår.	✓
7.5.2 Stärka samarbetet med socialnämnden kring drogfrågor i form av kompetensutveckling för personal och information till brukare.	Ett gemensamt arbete har startats där arbetsmarknads-, social- och omsorgsnämnden tillsammans med Region Uppsalas berörda sektioner inom Psykiatriområdet ska ta fram gemensamma vårdprocesser för personer med samsjuklighet.	✓

7.6 Uppdrag: Säkra en jämställd biståndsbedömning

Uppdraget är påbörjat, pågår enligt plan och beräknas vara klart 2020. Fortsatt arbete kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 där nämnden ska delta i ett kommungemensamt pilotprojekt om jämställd myndighetsutövning.

Inom nämnden har en ledningsgrupp för myndigheten startat med fokus på att skapa en sammanhållen myndighetsutövning. Fokus under året har varit att processer och rutiner ska vara enhetliga för samtliga medarbetare på myndighet, oavsett vilken enhet medarbetaren tillhör.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.6.1 Fortsätta utveckla myndighetsutövningen så att den blir rättssäker ur ett jämställdhetsperspektiv.	Arbete pågår med stöd från kommunledningskontoret. En jämställdhetsanalys har skett inom socialpsykiatri och implementering av reviderat arbetssätt kommer att ske under 2019. Biståndshandläggare och enhetschef har genomfört utbildning inom jämställd biståndshandläggning. Myndighetsövergripande arbetsgrupp har startat gällande jämställd biståndshandläggning. Se åtgärd 1.4.1 och 1.4.2.	↗
7.6.2 Implementera Socialstyrelsens modell Individens behov i centrum (IBIC).	Arbete har initierats genom att en projektbeskrivning för genomförande av IBIC är framtagen. Projektet kommer att revideras under våren 2019 med ambitionen att implementera IBIC under 2019. Åtgärden kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.	↘

7.7 Uppdrag: Skapa trygg och säker hemgång för utskrivningsklara i samarbete med Region Uppsala.

Uppdraget är färdigt. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Ett projekt har pågått i samarbete mellan omsorgs- och äldrenämnden och Region Uppsala så att patienter som inte längre har behov av den slutna vårdens resurser så snart som möjligt ska kunna lämna slutenvården på ett tryggt sätt. Omsorgsnämnden har deltagit i både länsövergripande och lokala styr- och arbetsgrupper där bland annat rutiner arbetats fram. För att säkerställa att rutiner är kända har informationsmöten hållits med utförare.

Verksamhetschef och medicinskt ansvarig sjuksköterska MAS har haft samverkansmöten med medarbetare inom habiliteringens, psykiatrikliniken och ett antal vårdcentraler. Uppföljning tillsammans med Kliniskt Träningscenter har skett under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.7.1 Utifrån framtagen projektplan anpassa vårdprocessen i enlighet med lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i samverkan med Region Uppsala.	<p>Åtgärden är påbörjad och kommer fortsättningsvis innefatta samverkan om utskrivning inom psykiatri. Se <i>nämndmål 1.1</i></p> <p>Under året har samverkan med Region Uppsala skett via ett antal workshops, arbetsgrupper och styrgrupper i syftet att tydliggöra ansvarsfördelning och förbättra utskrivningsprocessen från sjukhuset.</p> <p>Under 2018 har ledtiderna för personer boende i Uppsala kommun som skrivs ut från slutenvården och bedömts vara i behov av fortsatta insatser från primärvård/öppenvård och kommun minskat. Antalet dagar i genomsnitt från att en person bedömts utskrivningsklar t.o.m. utskrivning har fluktuerat med ett högsta värde på 2,7 dagar i april till att i slutet av året vara stabilt omkring en dag. Trots detta är det fortfarande många utskrivningsklara som är kvar på sjukhuset efter anmälan om utskrivningsklar. Fortsatt kvalitets- och analysarbete kommer att fortgå inom respektive huvudman och i samverkan.</p>	↗
7.7.2 I samverkan med Region Uppsala arbeta för att nå målet <i>God och nära vård</i> .	<p>Programråd i Region Uppsala, där även länets kommuner ingår, skapades som ett led i den nationella satsningen kring kunskapsstyrning. Programråd bildas när nya alternativt uppdaterade nationella riktlinjer kring olika sjukdomstillstånd finns. Exempel på programråd är <i>Diabetes, KOL, Astma, Hjärtsvikt</i> och <i>Levnadsvanor</i>.</p> <p>Förvaltningen finns representerad i programråd <i>Diabetes</i> samt <i>Levnadsvanor</i>. Utbildning i diabetesvård för legitimerad personal har genomförts under 2018. Under 2019 planeras utbildning i bland annat demens och palliativ vård.</p> <p>Samverkan med vårdhygien Region Uppsala har ägt rum regelbundet, utbildning för nya och befintliga hygienombud samt verksamhetschefer har skett under 2018 och planeras fortgå under 2019.</p> <p>Samverkan har även skett via patientsäkerhetsgruppen som består av länets medicinskt ansvariga sjuksköterskor och regionens anmälningsansvariga chefsläkare samt patientnämnden. Vid dessa möten har patientsäkerhetsfrågor diskuterats där avvikelser i vårdkedjan varit en viktig del.</p>	↗

7.8 Uppdrag: I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga.

Uppdraget är pågående planerade åtgärder för 2018 är genomförda. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 eller i ordinarie verksamhet.

Samverkan mellan Region Uppsala och omsorgsnämnden pågår i flera avseenden genom NSU för att erbjuda samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg. I den lokala handlingsplanen har familjeperspektivet belysts. I arbetet inom NSU har intervjuer, i grupsamtal, ägt rum med stöd av *Innovationsguiden* för att undersöka om barn och ungdomars upplevelser har tillvaratagits.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.8.1 Delta i arbetet att ta fram en regional rutin kring barn och elever med förmodad neuropsykiatrisk eller annan allvarlig psykiatrisk problematik inom ramen för NSU.	En länsgemensam handlingsplan för arbetet med barn och elever med förmodad neuropsykiatrisk eller annan allvarlig psykiatrisk problematik är framtagen och gäller från 1 juli 2018. Nämndens arbete sker enligt plan.	✓
7.8.2 Kompetensutveckla medarbetare inom HBTQ-frågor, vilket bidrar till ett normkritiskt förhållningssätt.	Flertalet av nämndens medarbetare har genomgått en webbaserad utbildning. Omsorgsnämnden deltar även i ett kommungemensamt nätverk av jämställdhetsrepresentanter. Inom NSU samverkar nämnden med kommunledningskontoret utifrån HBTQ frågor i suicidpreventionsarbetet.	✓

7.9 Uppdrag: Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem.

Uppdraget är färdigt då den planerade åtgärden är genomförd. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och kommer fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet inom NSU.

Omsorgsnämnden har i flera forum en aktiv samverkan och dialog, både på politisk och tjänstemannanivå, kring barn och ungdomar med missbruksproblem.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
7.9.1 Tillsammans med övriga berörda nämnder skapa fungerande rutiner med polismyndigheten.	Arbete har påbörjats inom NSU tillsammans med Region Uppsala för att starta ett öppenvårdsteam för ungdomar med beroendeproblematik.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Omsorgsnämnden har i hög grad uppnått det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet.

Inom omsorgsnämnden har ett aktivt demokratiarbete pågått med ambitionen att personer med funktionsnedsättning ska kunna förstå hur de kan påverka och hur beslut fattas. För att möjliggöra inflytande och delaktighet så har bland annat kontinuerliga möten med LSS-rådet och Kommunala handikapprådet hållits. Synliggörandet av brukarombudets uppdrag har skapat ytterligare en plattform för dialog och samarbete. Nämnden har också beslutat att samtliga nämndsammanträden är öppna för allmänheten som en del i att medborgaren ska ha möjligheten att vara delaktiga i att utforma samhället.

Nämnden har under hösten 2018 inlett nämndsammanträdena med verksamhetsbesök riktade mot nämndens ansvarsområde. Besöken är en del i nämndens omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning.

Nämnden kommer fortsätta att kontinuerligt delta i kommungemensamma satsningar. På så vis tillförsäkras nämnden att funktionshinderperspektivet beaktas så att nämndens målgruppers behov uppmärksammas och tas hänsyn till.

8.1 Uppdrag: Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa.

Uppdraget är färdigt. Då inflytande och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är grundpelaren i nämndens uppdrag kommer uppdraget aldrig kunna bedömas som färdigt. De åtgärder som planerats för 2018 är dock genomförda.

Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019 och i ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden har kontinuerliga möten med föreningar och företag med syfte att tillvarata och synliggöra medborgarnas värderingar, synpunkter och kunskaper i olika frågor.

Under 2018 skedde:

- Ett möte med branschråd där bland annat kompetensförsörjning diskuterats.
- Tre utförarmöten där hälso- och sjukvårdsfrågor, förfrågningsunderlag och brukardelaktighet diskuterades.
- Fyra möten med kommunala handikapprådet samt en temadag där bland annat *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* diskuterades och information om brukarombudets uppdrag gavs.
- Fem möten med LSS-rådet där delaktighetsfrågor haft ett stort fokus tillsammans med boende och kultur- och fritidsfrågor.

Ett annat forum där nämnden deltar är *Arena för samråd för biståndsbedömning* där myndighetsutövning är i fokus.

För att ytterligare tillvarata medborgarnas åsikter anställdes under våren 2018 ett brukarombud. Brukarombudet är tillgänglig för samtliga aktörer (brukare och föreningsliv, förvaltningar, bolag, andra huvudmän och andra med liknande tjänster i landet) och har bland annat i uppdrag att stärka egenmakten hos individen, skapa

kunskap om livssituationen för medborgare med funktionsnedsättning samt vara delaktig i arbetet med att implementera och följa upp *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Genom brukarombudets arbete säkras att funktionshinderperspektivet finns med i dialoger med samhället. En kartläggning av föreningars behov, förutsättningar och hinder för samarbete med kommunens förvaltningar och bolag har påbörjats. Resultatet av den skall rapporteras till Kommunfullmäktige och kommuniceras till föreningsliv, förvaltningar och bolag under 2019.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.1.1 Fortsätta utvecklingen av dialog med medborgare, företag och föreningar.	Flertal aktiviteter har skett under året där både medborgare, företag, föreningar, politiker och tjänstepersoner varit delaktiga.	✓
8.1.2 Vidareutveckla metoder för inhämtande av den enskildes upplevelse av sin vård- och omsorg.	Nämnden har tagit fram en gemensam blankett för uppföljning av myndighetsbeslut. I den ingår frågor om den enskildes delaktighet, inflytande och önskemål som delar i uppföljningen. Analys av uppföljningarnas resultat sker kontinuerligt. Se åtgärder 7.2.1 - 7.2.6.	✓
8.1.3 I samverkan med andra nämnder och bolag, uppmärksamma och föra in den funktionshinderpolitiska ambitionen.	Nämnden har fortsatt att kontinuerligt delta i kommungemensamma satsningar. På så vis tillförsäkrar nämnden att funktionshinderperspektivet beaktas så att nämndens målgrupps behov uppmärksammas och tas hänsyn till. Exempel: <ul style="list-style-type: none"> - Handlingsplan för <i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i>. - Brukarombudets uppdrag och roll - Boendeformer - Äldrenämndens arbete kring äldrevänlig stad - NSU - Strategisk bostads- och lokalförsörjningsplan. - Nätverk fritid för alla - Civilsamhället (nämndövergripande samverkan) 	✓

8.2 Uppdrag: Utifrån framtagen handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism.

Uppdraget är pågående. Då mänskliga rättigheter är utgångspunkten för all vård och omsorg och *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, kommer uppdraget aldrig kunna bedömas som färdigt.

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter beaktas av omsorgsnämndens samtliga verksamheter. Genom inrättande av tjänsten *Brukarombud* har frågor som rör mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan i kommunen främjats och stärkts.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.2.1 Delta i och bidra med funktionshinderperspektivet i det kommunövergripande arbetet för att hitta ett adekvat angreppssätt för att motverka diskriminering och rasism.	Nämnden har deltagit kontinuerligt i kommungemensamma satsningar och har bidragit med funktionshinderperspektivet så att nämndens målgrupps behov uppmärksammas och tagits hänsyn till.	✓

8.2.2. Arbeta demokratistärkande mot våldsbejakande extremism utifrån kommungemensam handlingsplan.	Omsorgsnämnden har bidragit i det kommunövergripande arbetet med funktionshinderperspektivet bland annat i arbetet med socialnämndens projekt gällande hot och våld. Fortsatt deltagande i föreläsningar kring hedersrelaterade kulturer – "Gömd och glömd" har skett för att öka kompetens inom området.	↗
8.2.3. Säkerställa medarbetares kompetens gällande hedersrelaterat förtryck och våld.	Under hösten 2018 har medarbetare närvarat på föreläsningar anordnade bland annat av Nexus, kvinnojouren och Tjejjers rätt i samhället, TRIS.	↗
8.2.4. Säkerställa medarbetares kompetens gällande HBTQ frågor.	Utbildningsinsatser inom området har skett och kommer att fortsätta ske kontinuerligt. Se åtgärd 7.8.2.	✓

8.3 Uppdrag: Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK, för att bland annat bidra till folkbildning och delaktighet.

Uppdraget är färdigt. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

För att öka samverkan mellan kommun och föreningslivet har omsorgsnämnden deltagit i dialogkonferens och påbörjat revidering av den lokala överenskommelsen, LÖK i samverkan med övriga nämnder. Arbeta sker även i en kommunövergripande samverkan för att i möjligaste mån likrikta ansökningsförfarande och bedömningsgrunder för civilsamhället.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.3.1 Fortsätta att stödja och samverka med ideella organisationer som arbetar för personer med funktionsnedsättning.	Föreningsdialog har skett regelbundet på nämndsammanträden. Under 2018 har nämnden betalat ut 1 352 20 kr (exklusive bidrag/stöd inom ramen för IOP) i bidrag till sociala föreningar och 2 712 509 kr till funktionshinderföreningar.	✓

8.4 Uppdrag: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering

Uppdraget är påbörjat och arbete sker inte enligt plan. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Det kommunövergripande arbetat har försenats vilket innebär att omsorgsnämnden har avvaktat ytterligare information om delprojekt. Planerad start är våren 2019.

Omsorgsnämnden har under året arbetat proaktivt genom att förbereda inför delprojektsstart bland annat genom att uppdatera rutiner och blanketter.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.4.1 Utifrån det kommunövergripande projektet gällande	Omsorgsnämnden avvaktar kommungemensamt projekt.	↘

informationshanteringsplanen ta fram en nämndspecifik informationshanteringsplan.

8.5 Uppdrag: Utifrån landsbygdsprogrammet öka delaktigheten och inflytande inom lämpliga områden med framtagna metoder för medborgarbudget.

Uppdraget är färdigt. Åtgärder kommer att fortsätta i ordinarie verksamhet inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Omsorgsnämnden har utrett behovet av hemsändning av livsmedel för funktionsnedsatta personer som bor på landsbygden och funnit att behovet i dagsläget inte är stort hos de personer som i dagsläget är beviljade stöd med inköp.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.5.1 Nämnden har beredskap att delta i projektet med servicepunkter på landsbygden om behov uppstår.	Omsorgsnämnden avvaktar initiativ från pilotprojektet som beskrivs i <i>Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2018</i> . Nämnden har beredskap att delta i fler aktiviteter i projektet med servicepunkter på landsbygden om behov uppstår.	✓

8.6 Uppdrag: Utveckla arbetet med brukarrevisioner.

Uppdraget är pågående och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Omsorgsnämnden stöttar *Brukarrevisionsbyrån i Uppsala län*, BRiU genom föreningsbidrag, 105 000 kr för 2018, för att bidra till arbetet med brukarrevisioner.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
8.6.1 Utredda formerna för stöd och finansiering av brukarrevisioner.	Omvärldsbevakning har skett, bland annat genom att ta del av Göteborgs kommuns arbete med brukarrevisioner. Utifrån bidrag från nämnden har BRiU utbildat 12 nya revisorer och en revision gällande personliga ombud är påbörjad 2018.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Omsorgsnämnden har i övervägande del uppnått det den planerat för att uppfylla inriktningsmålet.

Omsorgsnämndens fokus under detta mål har främst varit att säkerställa medarbetarnas arbetsmiljö och att säkerställa kompetensförsörjningen, framförallt inom bristyrken.

9.1 Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra och kan göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Omsorgsnämndens mål och åtgärder har verkställts som planerat. Planerade åtgärder för 2018 är genomförda och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

För att nå nämndmålet att omsorgsnämndens medarbetare ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv har arbete skett under året varit att förbättra de områden (styrning, ledarskap och arbetssituation) som gav sämst resultat på medarbetarenkäten. En genomgående analys av resultatet (på varje enhet) har genomförts och handlingsplaner har både upprättats och följts upp.

Andelen av omsorgsnämndens medarbetare som besvarat den kommungemensamma medarbetarundersökningen har ökat, från 53 (2017) till 65 procent (2018). Inom nämndens verksamheter som helhet har också andelen positiva svar jämfört med föregående år ökat. Höga resultat på området motivation har bibehållits och går framåt på de områden nämnden tidigare år identifierat som förbättringsområden.

Nämnden har haft fokus på att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under året har en enkät besvarats av chefer. Analysen visar på att rutiner, struktur och ordning finns när det gäller systematiskt arbetsmiljöarbete. Intensifieringen av arbetet har lett till att varje enhet har en handlingsplan att utgå från för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna. En årlig uppföljning har genomförts som innefattade områdena *samverkan, arbetsmiljöpolicy, rutiner, fördelning av arbetsmiljöuppgifter, kunskaper, riskbedömningar, tillbud och olyckor, företagshälsovård*.

Att medarbetarenkäten ingår i den organisatoriska och sociala skyddsronen har också förtydligats under året vilket inneburit att chefer inom nämnden har större möjligheter att följa och åtgärda den psykosociala arbetsmiljön.

Arbete har påbörjats för att säkerställa att skyddsombud finns i alla verksamheter. HR-specialist har framarbetat material tillsammans med kommunens centrala huvudskyddsombud med målgrupp chefer. Det har lett till att chefer har tillgång till ett inspirationsmaterial som de kan visa för sina medarbetare i syfte att inspirera och locka fler att vilja bli skyddsombud.

Aktiveringen av kommunens gemensamma värdegrund fortsätter enligt plan. I aktiveringen finns tre faser, "känna till", "tro på" och vara "ambassadör". Målet under 2018 att *alla medarbetare inom nämnden ska "känna till" värdegrunden och cheferna både "känna till" och "tro på"* är uppnått. Nämnden fortsätter arbetet med värdegrunden inom förvaltningen bland annat genom kommunikation och övningar på APT, workshops och planeringsdagar. Genom värdegrundsarbetet har

gemenskapen förstärkts och tydliggjort vilka behov och förbättringar som behöver prioriteras.

Under året har också ett intensifierat arbete skett gällande kvalitetsledningssystem med fokus på rättssäker och effektiv myndighetsutövning. Arbetet utförs av enhetschefer inom myndigheter tillsammans med medarbetare. Det övergripande syftet med förvaltningens kvalitetsledningssystem är att kvalitetssäkra, förbättra och utveckla omsorgsnämndens tjänster som tillhandahålls personer med funktionsnedsättning så att de får det stöd de behöver.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
9.1.1 Främja ett hälsofrämjande och systematiskt arbetsmiljöarbete.	Arbete har under året intensifierats. Se ovan.	✓
9.1.2 Aktivera värdegrund för Uppsala kommun.	Aktivering av värdegrund har skett.	✓

9.2 Uppdrag: Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken.

Uppdraget är pågående och kommer att fortsätta i ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden har intensifierat arbetet med att skapa attraktiva villkor för medarbetare inom nämnden bland annat via utvecklingsgrupperna. I utvecklingsgrupperna ingår representanter från kompetensförsörjningsenheten, kommunikation-, HR-staben och de förvaltningar som har bristyrken. De yrkesgrupper som fokuserats på är legitimerad personal och socionomer. Som åtgärd har nämnden antagit en kompetensförsörjningsplan och en kommunikationsplattform.

Genomförda satsningar har resulterat i att nämnden har en stabil bemanning av socionomer och legitimerad personal och därmed minskat användandet av bemanningsföretag. Nämnden kommer fortsätta arbetet i utvecklingsgrupperna under 2019.

Under året har ett omsorgspris om 10 000 kr utdelats till en av nämndens medarbetare. Detta för att uppmärksamma medarbetare som bidragit extra till jämställdhet, delaktighet, god livskvalitet, innovationer och nytänkande. Omsorgspriset är ett initiativ taget av omsorgs-, social- och äldreomsorgsnämnden i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
9.2.1 Att i samarbete med andra nämnder skapa förutsättningar för att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.	Omsorgsnämnden har intensifierat arbetet med att skapa attraktiva villkor. En plan för 2019 har skapats för deltagande i mässor och event.	✓

9.3 Uppdrag: Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö.

Uppdraget är pågående och kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Omsorgsnämnden har arbetat vidare med kompetensbaserad rekrytering för att nå en normkritisk kompetensförsörjning. Ett nytt samverkansavtal inom Uppsala kommun är beslutat och lägger stor tonvikt på medarbetardialogen där bland annat samtal mellan

chef och medarbetare ska ske löpande under året och i dessa ges utrymme för dialog om utveckling.

Nämnden också under året arbetat för att främja intern rörlighet, exempelvis medarbetare som går från handläggare till verksamhetschef etc.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
9.3.1 Säkra kompetensförsörjning, bland annat genom att göra utvecklingsmöjligheter mer kända.	Arbete med att säkra kompetensförsörjning har fortsatt enligt plan under 2018.	✓
9.3.2 Stärka trivsel och delaktighet för att vidmakthålla ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.	Under året har arbete pågått för att kvalitetssäkra introduktionen för nyanställda. Introduktionen genomförs och syftar till att välkomna och möta våra nya medarbetare och ge dem grundläggande kunskap som skapar goda förutsättningar i arbetet. Innehåll i introduktionen är bland annat av presentation av organisationen, arbetsmiljö och anställningsvillkor, styrmodell och lagar, ledningssystem och värdegrund.	✓

9.4 Uppdrag: Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.

Uppdraget är färdigt. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Vid lönekartläggning/löneanalys 2018 har det inte förekommit någon strukturell löneskillnad på grund av kön i omsorgsnämndens verksamheter. Regelbundna chefsutbildningar och löneseminarier har fortsatt att erbjudas så att kompetensen kring jämställd lönesättning bibehålls inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
9.4.1 Utifrån genomförd lönekartläggning/löneanalys åtgärda eventuella strukturella löneskillnader p.g.a. kön.	Inom omsorgsnämndens verksamheter har det inte förekommit någon strukturell löneskillnad på grund av kön. <i>Se inriktningsmål 1, åtgärd 1.4.2.</i>	✓

9.5 Uppdrag: I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad.

Uppdraget pågår ej enligt plan då det politiska målet om att anställa 80 extratjänster ej uppnåtts under året.

Då den av riksdagen antagna budget har resulterat i ett stopp av nytillsättning och förlängning av extratjänster kommer omsorgsnämnden inte arbeta vidare med extratjänster under 2019. Omsorgsnämnden har under året tagit emot ca 26 extratjänster varav en person har slutat på grund erbjudet arbete. Övriga var fortsatt anställda vid årsskiftet 2018–2019. Dessa kommer inte att avbrytas i förtid.

9.6 Uppdrag: Stärka studenters jobb- och karriärmöjligheter (i Uppsala kommun) genom samverkan med universiteten inom ramen för studentmedarbetaranställning, samt öppna för fler möjligheter för studentmedarbetare inom Uppsala kommuns verksamheter.

Uppdraget pågående. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2019 och hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden har ingått i den centrala samordningen av arbetet med att stärka studenternas jobbmöjligheter. För att underlätta för studenter har en praktikportal på Uppsala kommuns webbsida framarbetats, där nämnden varit delaktig i framtagandet.

Omsorgsnämnden har under året anställt studentmedarbetare för att genomföra brukarenkät inom daglig verksamhet.

Studenter från socionomutbildningen har genomfört sin verksamhetsförlagda utbildning, VFU inom omsorgsnämndens verksamheter. Socionomstudenten har fått, under handledning av omsorgsnämndens medarbetare, möjlighet att tillämpa och utveckla sin förmåga att integrera teori och praktik i arbetet med nämndens målgrupp. Detta har också ett sätt för studenter att knyta kontakter med omsorgsnämndens verksamheter.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
9.6.1 Delta i det kommunövergripande samarbetet gällande studentmedarbetare.	Omsorgsnämnden ingår i den centrala samordningen av arbetet. Omsorgsnämnden har, tillsammans med äldrenämnden deltagit i Yrkes-SM och haft en gemensam monter. Syftet var att visa på bredden i de jobb som kommunen kan erbjuda dem som studerat på vård- och omsorgsprogrammet. Flera av omsorgsförvaltningens medarbetare bemannade montern och berättade för ungdomarna om sina jobb. Några av våra medarbetare var också porträtterade i montern med citat och berättelser.	✓

Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar (från 2016)

KVARVARANDE RIKTAD SATSNING: Rättssäker och effektiv myndighetsutövning ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgare och för att säkerställa kvaliteten i myndighetsutövningen.

Uppdraget kommer att fortsätta inom ramen för nämndens verksamhetsplan 2019.

Arbete är initierat genom att en projektbeskrivning för genomförande och implementering av IBIC är framtagen. Projektplanen kommer att revideras under våren 2019 med planering att införa IBIC är under 2019.

KVARVARANDE UPPDRAG: Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med komplexa behov utifrån social problematik och funktionsnedsättning för att nå bättre effekt (OSN, AMN och SCN)

Uppdraget är färdigt och hanteras i ordinarie verksamhet.

Omsorgsnämnden samverkar med socialnämnden, äldre- och vårdnämnden och Region Uppsala för att tydliggöra gränsdragning och för att hitta former för samarbete. Beskrivs under inriktningsmål 7, uppdrag *Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med social problematik för att må bättre.*

KVARVARANDE UPPDRAG: Utveckla de särskilda boendeformerna (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN)

Uppdraget är färdigt och hanteras i ordinarie verksamhet.

För att säkerställa att Uppsala kommun hanterar både dagens och framtidens utmaningar gällande boende på bästa sätt har plan- och byggnadsnämnden tillsammans med omsorgsnämnden, kommunledningskontoret och berörda bolag, tex Uppsalahem arbetat fram en *bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg 2019–2022 med utblick mot 2030*. Planen redogör för bostads- och lokalbehovet för personer med funktionsnedsättning inom lagrummen LSS och SoL och hur behovet ska mötas. Denna plan ingår som bilaga i den kommunövergripande *Bostad- och lokalförsörjningsplaner, 2019* som kommunstyrelsen beslutade om i december 2018. Planen är en utökning, uppdatering samt ersättning av tidigare fastställd *Plan för hållbart boende*.

KVARVARANDE UPPDRAG: Kartlägg behovet av vård- och omsorgsboende för personer i bostad med särskild service enligt SoL och LSS (OSN)

Uppdraget är färdigt och hanteras i ordinarie verksamhet.

Se KVARVARANDE UPPDRAG: Utveckla de särskilda boendeformerna (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN).

Bilaga 2 Budget, årsbokslut

OMSORGSNÄMNDEN	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos
Belopp i miljoner kronor	2018	2018	2018	2017	201808
Nämnden totalt	1 578	1 603	-25	-6	-15
Politisk verksamhet (1)	2	2	-1	0	0
Ordinärt boende, äldre (521)	32	12	20	4	19
Särskilt boende, äldre (522)	95	73	21	12	20
Öppen verksamhet, personer med funktionsnedsättning (53)	30	32	-2	-1	-2
Ordinärt boende, personer med funktionsnedsättning (541)	204	163	41	54	51
Särskilt boende, personer med funktionsnedsättning (542)	168	184	-16	-29	-15
Insatser enligt LSS, assistansersättning enligt SFB och HSL (55)	1 048	1 137	-89	-46	-87
Övriga verksamheter	0	0	0	0	0
	KF-budget	Helårsprognos			
	2018	2018			
Nettoinvesteringar	1	2			

Analys av ekonomiskt utfall

Omsorgsnämnden redovisar ett negativt årsbokslut på -25,2 mnkr, vilket är 1,6 % sämre än budget. I förhållande till augustiprognosen är resultatet i årsbokslutet 10,3 mnkr sämre.

2017 tilldelades nämnden efter ett ombudgeteringsärende 1 519 852 tkr i kommunbidrag. För 2018 uppgick kommunbidraget till 1 577 760 tkr. En jämförelse av nämndens budgetram mellan åren 2017 och 2018 ger således en ökning i tilldelat kommunbidrag 2018 med 57 908 tkr, vilket motsvarar 3,8 procent.

Tabellen ovan visar nettokostnadsutvecklingen per verksamhetsområde jämfört kommunfullmäktiges ramtilldelning.

Det verkliga kostnadsutfallet inom de verksamheter som nämnden ansvarar för har i många år avvikit från de ramar verksamheterna blivit tilldelade av kommunfullmäktige. Det har under de senaste åren hanterats på olika sätt av de ansvariga nämnderna. I tabellen syns detta på så sätt att exempelvis LSS kostar 89,2 mnkr (45,6) mer, medan ett flertal andra verksamheter kostar mindre, än tilldelad ram av kommunfullmäktige. Sedan 2015 har nettokostnaderna för LSS ökat markant. Mellan åren 2015 till 2017 är den årliga ökningen 3 till 5 %, medan ökningen mellan 2017 till 2018 är så stor som 10 %, se

tabell 4. Samtidigt visar insatser för äldre enligt SoL på ett överskott 2018 på 41,0 mnkr. För att nå en mer korrekt fördelning av kommunbidraget så att kommunfullmäktiges ramar bättre svarar mot de verkliga kostnaderna har nämnden föreslagit att kommunbidraget justeras och flyttas från främst insatser SoL äldre till insatser enligt LSS (OSN-2018-0388).

Nettokostnaden totalt för boende enligt LSS 2018 uppgår till 554,2 mnkr, vilket är 23,3 mnkr sämre än budget. Nämnden har stora problem med ej verkställda beslut LSS 9:9 och ansökningar om särskild avgift för ej verkställda beslut från *Inspektionen för vård och omsorg*, IVO är en av anledningarna till det stora underskottet. Ansökt belopp under 2018 uppgår till 7,8 mnkr (värderat i bokslutet till 6,0 mnkr då historiken visar att utfall i dom oftast uppgår till mellan 60–65% av ansökt belopp.) Totalt ansökt belopp uppgår till 9,3 mnkr. Ingen dom har utfallit i dessa ärenden.

Nettokostnaderna inom hemtjänsten uppgår till 64,9 mnkr vilket är 7,2 mnkr sämre än budget och 6,0 mnkr sämre än prognos. Avvikelsen mot budget och prognos beror främst på att återtagandet av HS- ansvaret och därtill kopplade insatser påvisade ett betydligt högre patientunderlag, vilket angavs vara ca 300 individer. Under året har förvaltningens HS-avdelning övertagit ansvaret för 750 patienter från både egen regi och privata utförare. Detta har både bidragit till att övertagandet tagit längre tid än väntat och ett betydligt högre bemanningsbehov, vilket lett till högre personalkostnader än budgeterat och prognosticerat. Övertagandet har dock redan bidragit till en större kontroll samt förbättrad kvalitet. De planerade kostnadsminskningar förväntas få utslag under 2019.

Nämnden har 2018 fortsatt att arbeta för att samordna och effektivisera verksamheten. Exempel på det är ökad samverkan mellan biståndshandläggning och egen regi samt ett gemensamt arbete för att ta hem dyra externa placeringar till egen regi, hela 12 brukare under 2018.

Resultat, prognos och budget 2018 per verksamhetsområde, tkr

	Utfall 2018	Budget 2018	Förändring utfall/budget		Prognos 18	Förändring utfall/prognos	
100 - Politisk verksamhet	-2,2	-1,6	-0,6	-36,5%	-2,0	-0,2	-10,0%
530 - Förebyggande verksamhet	-31,8	-35,2	3,3	9,5%	-32,0	0,2	0,6%
541 - Ordinärt boende 0-64 år	-162,6	-145,8	-16,8	-11,5%	-152,5	-10,1	-6,6%
521 - Ordinärt boende 65 år och äldre	-12,3	-17,1	4,8	28,1%	-13,7	1,4	10,1%
542 - Särskilt boende 0-64 år	-183,8	-187,8	3,9	2,1%	-183,2	-0,6	-0,3%
522 - Särskilt boende 65 år och äldre	-73,5	-81,4	8,0	9,8%	-74,4	1,0	1,3%
550 - Insatser enligt LSS, SFB och HSL	-1 136,8	-1 108,9	-27,9	-2,5%	-1 134,9	-1,9	-0,2%
Totalt	-1 603,0	-1 577,8	-25,2	-1,6%	-1 592,7	-10,3	-0,6%

Verksamhetsområdet särskilt boende 65 år och äldre redovisar lägre nettokostnader såväl mot budget som mot prognos och är tillsammans med ordinärt boende 65 år och äldre de två verksamhetsområden med störst positiva budget- och prognosavvikelser.

Det är framför allt samtliga insatser enligt LSS och ordinärt boende SoL 0–64 år som redovisar högre nettokostnader än budget. För avvikelseanalys ser följande kommentarer under respektive verksamhet.

Politisk verksamhet

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
110 Nämnd- och styrelseverksamhet	-1 488	-1 578	90	5,7%	-1 514	26	1,7%
140 Övrig politisk verksamhet	-666	0	-666	e.f	-444	-222	-50,0%

Nämndens egna kostnader blev 90 tkr lägre än budget och 26 tkr lägre än prognos. Under verksamhetskod 140 konteras kostnader för nämndsekreterare, vilket i budget och prognos ligger fördelat ut på samtliga verksamheter.

Vård och omsorg om funktionshindrade

Övrig förebyggande verksamhet, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
539 Övrig förebyggande verksamhet	-31 847	-35 187	3 340	9,5%	-32 048	201	0,6%

* I förebyggande insatser ingår föreningsbidrag, anhörigstöd, demensstöd, träffpunkter, personliga ombud och arbetsmarknadsinsatser.

Nettokostnaderna för förebyggande insatser uppgår till 31,8 mnkr, vilket är ca 3,3 mnkr lägre än budget och något lägre än prognos. Den största förklaringen till differensen mot budget är att flera enheter i den egna regin haft lägre personalkostnader än väntat under sommaren.

Vård och omsorg i ordinärt boende 0-64 år, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5410 Övriga insatser ordinärt boende	-8 639	-7 493	-1 146	-15,3%	-7 717	-922	-11,9%
5411 Hemtjänst/hemvård	-58 791	-44 218	-14 572	-33,0%	-53 125	-5 666	-10,7%
5412 Anhöriganställning	-7 991	-7 390	-601	-8,1%	-7 554	-437	-5,8%
5413 Personlig assistans SoL	-25 315	-20 104	-5 211	-25,9%	-23 759	-1 556	-6,6%
5414 Ledsagarservice, SoL	-6 244	-9 232	2 987	32,4%	-5 660	-584	-10,3%
5415 Avlösarservice, SoL	-2 655	-2 371	-284	-12,0%	-2 290	-365	-15,9%
5416 Kontaktperson, SoL	-5 134	-5 952	818	13,7%	-4 679	-454	-9,7%
5417 Boendestöd	-40 520	-41 117	597	1,5%	-40 783	263	0,6%
5418 Korttidsvård (växelvård, avlastn)	-7 346	-7 970	623	7,8%	-6 939	-407	-5,9%
Vård och omsorg i ordinärt boende	-162 635	-145 846	-16 789	-11,5%	-152 507	-10 128	-6,6%

Vård och omsorg i ordinärt boende 65 år och äldre, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5211 Hemtjänst/hemvård	-6 140	-13 491	7 351	54,5%	-5 846	-293	-5,0%
5212 Anhöriganställning	1 302	1 142	160	14,0%	1 330	-27	-2,0%
5213 Personlig assistans SoL	239	-115	354	e.t	320	-81	-25,4%
5214 Ledsagarservice, SoL	-1 702	-22	-1 679	e.t	-3 181	1 479	46,5%
5215 Avlösarservice, SoL	-42	-2	-40	e.t	-120	77	64,6%
5216 Kontaktperson, SoL	-1 401	-510	-891	-174,7%	-1 977	576	29,1%
5218 Korttidsvård	-592		-592	e.t	-329	-263	-80,1%
5219 Boendestöd	-3 950	-4 093	143	3,5%	-3 867	-82	-2,1%
Vård och omsorg i ordinärt boende	-12 285	-17 091	4 806	28,1%	-13 670	1 386	10,1%

Avvikelserna beror delvis på fördelningen mellan verksamhetskoderna inom dessa insatser varför analysen bör utgå ifrån den totala bilden för insatserna. Samma insats kan ha två olika verksamhetskoder för att skilja på brukarnas åldersintervall.

Vård och omsorg i ordinärt boende, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5410 Övriga insatser ordinärt boende	-8 639	-7 493	-1 146	-15,3%	-7 717	-922	-11,9%
5411/5211 Hemtjänst/hemvård	-64 930	-57 709	-7 221	-12,5%	-58 971	-5 959	-10,1%
5412/5212 Anhöriganställning	-6 689	-6 248	-440	-7,0%	-6 224	-464	-7,5%
5413/5213 Personlig assistans SoL	-25 076	-20 219	-4 857	-24,0%	-23 439	-1 637	-7,0%
5414/5214 Ledsagarservice, SoL	-7 946	-9 254	1 308	14,1%	-8 841	896	10,1%
5415/5215 Avlösarservice, SoL	-2 697	-2 373	-324	-13,7%	-2 410	-288	-11,9%
5416/5216 Kontaktperson, SoL	-6 534	-6 462	-73	-1,1%	-6 656	122	1,8%
5417/5219 Boendestöd	-44 469	-45 210	740	1,6%	-44 651	181	0,4%
5218/5418 Korttidsvård (växelvård, avlastn)	-7 540	-7 970	429	5,4%	-7 268	-272	-3,7%
Vård och omsorg i ordinärt boende	-174 522	-162 937	-11 584	-7,1%	-166 177	-8 344	-5,0%

Nettokostnaden för vård och omsorg i ordinärt boende totalt, för personer 0–64 år och äldre tillsammans, är 174,5 mnkr vilket är 11,6 mnkr högre än budget och 8,3 mnkr högre än prognos.

De högre kostnaderna mot budget och prognos inom personlig assistans SoL beror på större volymer och därtill kopplade högre personalkostnader. De högre nettokostnaderna inom hemtjänsten mot budget och prognos beror främst på att återttagandet av HS- ansvaret och därtill kopplade insatser påvisade ett betydligt högre patientunderlag, vilket angavs vara ca 300 individer. Under året har förvaltningens HS-avdelning övertagit ansvaret för 750 patienter, från både egen regi och privata utförare. Detta har både bidragit till att övertagandet tagit längre tid än väntat och ett betydligt högre bemanningsbehov, vilket lett till högre personalkostnad än i budget och prognos. Övertagandet har dock redan bidragit till en större kontroll samt förbättrad kvalitet. De planerade kostnadsminskningar förväntas få utslag under 2019.

Vård och omsorg i särskilt boende 0-64 år, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5421 Boende särskilt vårdbehövande	-4 459	-7 628	3 169	41,5%	-4 732	274	5,8%
5422 Demensboende	-9 389	-10 881	1 492	13,7%	-8 217	-1 172	-14,3%
5423 Psykiatriboende	-150 735	-149 452	-1 283	-0,9%	-151 199	464	0,3%
5424 Omvårdnadsboende	-19 220	-19 789	569	2,9%	-19 019	-202	-1,1%
Vård och omsorg i särskilt boende	-183 803	-187 750	3 948	2,1%	-183 167	-636	-0,3%

Vård och omsorg i särskilt boende, 65 år och äldre nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5221 Boende särskilt vårdbehöv	-11	0	0	0,0%	-1	-10	et
5222 Demensboende	-2 918	-2 579	-339	-13,1%	-2 752	-166	-6,0%
5223 Psykiatriboende	-63 896	-71 051	7 155	10,1%	-65 136	1 240	1,9%
5224 Omvårdnadsboende	-6 648	-7 796	1 147	14,7%	-6 555	-93	-1,4%
Vård och omsorg i särskilt boende	-73 473	-81 426	7 964	9,8%	-74 444	971	1,3%

Vård och omsorg i särskilt boende

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5221/5421 Boende särskilt vårdbehövande	-4 469	-7 628	3 169	41,5%	-4 733	264	5,6%
5422/5222 Demensboende	-12 306	-13 459	1 153	8,6%	-10 968	-1 338	-12,2%
5423/5223 Psykiatriboende	-214 632	-220 504	5 872	2,7%	-216 335	1 704	0,8%
5424/5224 Omvårdnadsboende	-25 869	-27 585	1 717	6,2%	-25 574	-295	-1,2%
Vård och omsorg i särskilt boende	-257 276	-269 176	11 911	4,4%	-257 610	335	0,1%

Nettokostnaden för vård och omsorg i särskilt boende totalt, är 257,3 mnkr, vilket är 11,9 mnkr lägre än budget och i nivå med prognos.

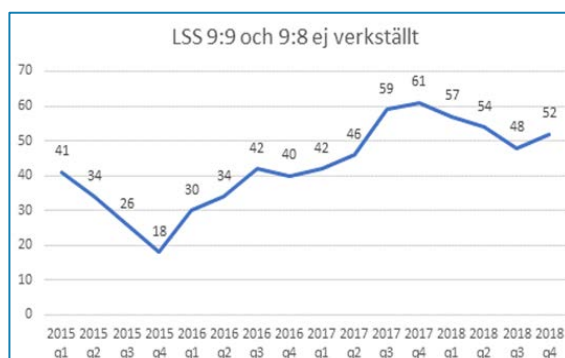
Differensen mot budget beror i första hand på färre brukare samt att man lyckats fått ner dygnskostnaden på de dyraste placeringarna under året. Utöver detta har både personalkostnader och kostnader för fastighetsreparationer varit lägre än budget. Den lägre kostnaden mot prognos avseende psykiatriboende består främst av lägre personalkostnader samt lägre kostnader för externa placeringar. Den högre kostnaden mot prognos avseende demensboende består i missbedömda volymer.

Boende enligt LSS, nettokostnad tkr

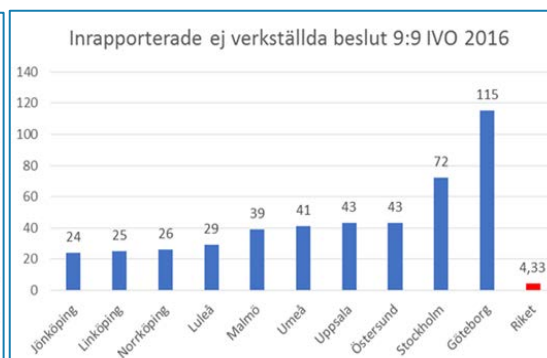
	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5511 Bostad m särskild service vuxna	-491 150	-464 080	-27 071	-5,8%	-486 721	-4 429	-0,9%
5512 Bostad m särskild service barn	-25 597	-30 713	5 116	16,7%	-24 341	-1 256	-5,2%
5514 Familjehem barn och ungdom	-7	0	-7	et	0	-7	et
5515 Bostad m särskild service vuxna	-37 437	-36 099	-1 338	-3,7%	-37 768	331	0,9%
Boende enligt LSS	-554 191	-530 892	-23 299	-4,4%	-548 830	-5 361	-1,0%

Nettokostnaden för boende enligt LSS uppgår till 554,2 mnkr, vilket är 23,3 mnkr högre än budget och 5,4 mnkr högre än prognos. Ökningen mot budget består av ökade lokal- och fastighetskostnader med 4,8 mnkr, speciallösningar runt brukare med behov av stora insatser, 8,7 mnkr, samt kostnader till IVO för icke verkställda beslut 6,0 mnkr. Även externa placeringar där brukaren har stora stödbehov har tillkommit, kostnaderna för detta är 3,0 mnkr.

Uppsala kommun har stora problem med ej verkställda beslut LSS 9:9 och under 2017 så rapporterades hela 61 icke verkställda som mest, se tabell 1. Den senaste jämförelsen som går att göra med riket (IVO har slutat rapportera på den detaljnivån) visar att Uppsala redan 2016 hade en av landets längsta köer, se tabell 2. Under 2018 har Omsorgsförvaltningen startat tre nya boenden och även varit tvungna att starta speciallösningar för ett par individer som haft speciella stödbehov. Kön minskade i och med det från ca 60 individer vid årets ingång till ca 50 i slutet av året. Trenden har dock svagt börjat vända uppåt igen. Den långa kön av ej verkställda LSS 9:9 beslut leder också till höga ansökningar om särskild avgift från IVO. Under 2018 uppgår ansökt belopp totalt till 7,8 mnkr, totalt ansökt belopp 9,3 mnkr. Ingen dom har utfallit i dessa ärenden.

Tabell 1

Tabell 2

Trycket är stort på förvaltningen att verkställa fler beslut samtidigt som antalet nya fattade beslut överstiger antalet avslutade. Under 2018 har antalet verkställda beslut om boende enligt LSS ökat, se tabell 3. Nettokostnaderna för förvaltningen gällande boende LSS har ökat kraftigt under 2018, se tabell 4. Anledningarna till detta är många. Den största förklaringen är många nya verkställda beslut. Därtill kommer dyra speciallösningarna som kommunen tvingats till för att möta komplexa stödbehov, dyrare lokaler samt stora kostnader för ombyggnationer och renoveringar för att lokalerna ska vara i brukligt skick. Den ökade nettokostnaden för insatser för LSS-boende från 2017 till 2018 är 50 mnkr, vilket är 23 mnkr mer än budgeterat. Ökningen är förvissat stor men när vi jämför ”kostnad per brukare” med övriga kommuner i R9-nätverket så ligger Uppsala kommun fortfarande i det lägre spannet även om man närmar sig övriga, se tabell 5. Då Uppsala kommunen även har gått från att vara en bidragstagare i LSS-utjämnningen till att vara en bidragsgivare kan de högre nettokostnaderna leda till att kommunen återigen kompenseras i utjämnningen och

sålades blir delvis kompenserad för kostnadsökningen. Den nya nivån på kostnader för insatser för boende enligt LSS leder till stora svårigheter för nämnden att nå en ekonomi i balans, trots den riktade satsningen på 15 mnkr, och samtidigt rejält minska kön av ej verkställda beslut.

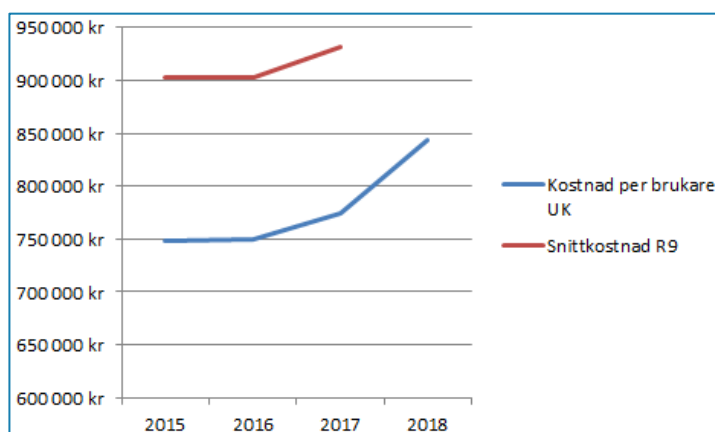

Tabell 3

Tabell 4

Kostnad per brukare LSS-boende

Tabell 5 (*Kostnaden per brukare för UK är preliminär för 2018 och data för övriga kommuner finns ännu inte att tillgå.)

Personlig assistans enligt LSS samt ASS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5520 Personlig assistans enligt LSS	-133 778	-125 613	-8 165	-6,5%	-130 289	-3 489	-2,7%
5521 Assistansersättning enligt SFB	-112 983	-120 299	7 316	6,1%	-117 402	4 419	3,8%
Personlig assistans	-246 761	-245 912	-849	-0,3%	-247 691	930	0,4%

Nettokostnaden för personlig assistans är 246,8 mnkr, vilket är 850 tkr högre än budget och 930 tkr lägre än prognos.

Den negativa differensen mot budget inom personlig assistans enligt LSS består främst av ej återsökingsbara kostnader från Migrationsverket för insatser till nyanlända på 5,4 mnkr samt högre kostnader för externa köp 4,5 mnkr. De minskade intäkterna för återsökning av migrationspengar påverkar även differensen mot prognos negativt med 3,6 mnkr.

Den positiva differensen mot budget inom assistansersättning enligt SFB är i huvudsak en effekt av högre intäkter från Försäkringskassan för retroaktiva beslut samt

övertagande av betalningsansvar med 6,8 mnkr. Dessa intäkter påverkar även differensen mot prognos positivt med 3,3 mnkr.

Daglig verksamhet enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5530 Daglig verksamhet enligt LSS	-209 013	-202 752	-6 261	-3,1%	-212 160	3 146	1,5%

Nettokostnaderna för daglig verksamhet enligt LSS är 209,0 mnkr, vilket är 6,3 mnkr högre än budget, och 3,1 mnkr lägre än prognos. Avvikelsen mot budget består av en förväntad intäkt i form av stadsbidrag från Socialstyrelsen för habiliteringsersättning med 6,8 mnkr. Stor osäkerhet om kraven för utbetalning rådde initialt och det visade sig att bidraget var berättigat av införandet av en högre habiliteringsersättning. Nämnden valde att använda bidraget till en tillfällig ökning av habiliteringsersättning i form av en engångsutbetalning som ej haft någon resultatpåverkan.

Leasingkostnader för bilar har ökat med 1 mnkr då bilparken behöver bytas ut och de nya fossilfria bilarna är dyrare att leasa, de rörliga leasingkostnaderna har ökat med 1,4 mnkr jämfört med budget.

Kostnaderna för transporter är 2,1 mnkr lägre än budget och 0,6 mnkr lägre än prognosen. En genomlysning av fakturering från taxibolagen har gjorts vilket har lett till reducerade kostnader.

Lönekostnaderna är 1,0 mnkr lägre än budget och 3,0 mnkr lägre än prognos. De ökade personalkostnaderna som Daglig verksamhet uppvisade efter sommaren hade sin förklaring i att verksamheten haft stängt enbart 2 veckor istället för 4 veckor. Under hösten har en genomlysning av löner gjorts vilken gett goda resultat och verksamheten har hämtat igen sommarens underskott.

Övriga öppna insatser enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5541 Ledsagarservice	-13 628	-14 716	1 088	7,4%	-13 554	-74	-0,5%
5542 Kontaktperson, LSS	-8 982	-9 667	685	7,1%	-8 933	-49	-0,6%
5543 Avlösarservice, LSS	-5 932	-7 480	1 548	20,7%	-6 821	888	13,0%
5544 Korttidsvistelse	-61 690	-61 989	299	0,5%	-61 529	-161	-0,3%
5545 Korttidstillsyn	-18 395	-18 691	296	1,6%	-18 866	470	2,5%
5549 Övriga öppna insatser, LSS	-18 216	-16 782	-1 433	-8,5%	-16 534	-1 682	10,2%
Övriga öppna insatser	-126 843	-129 325	2 482	1,9%	-126 235	-608	-0,5%

Nettokostnaderna för övriga öppna insatser enligt LSS är 126,8 mnkr, vilket är 2,5 mnkr lägre än budget och 0,6 mnkr högre än prognos. Generellt är det lägre volymer inom samtliga insatser inom ordinärt boende LSS jämfört budget.

Avvikelsen mot budget och prognos inom övriga öppna insatser avser högre kostnader än väntat för hjälpmedel på grund av ny hantering och lokal.

Investeringar

Nämndens totala investeringsutrymme för 2018 uppgår till 1,0 mnkr. Totala investeringar under året, i form av inköpta inventarier till nyöppnade boenden, uppgår till knappa 1,6 mnkr.

Bilaga 3 Sammanställd analys inför årsredovisningen

I arbetet för att nå en hållbar ekonomi har omsorgsnämnden, utifrån de kostnadsbesparingar som krävts inom Uppsala kommun, arbetat med resultatförstärkande åtgärder gällande framförallt särskilda boendeformer, lokaler och resurs- och ansvarsfördelning inom nämndens ansvarsområde samt mellan omsorgsnämnden och andra nämnder och huvudmän. Under 2018 har stort fokus legat på att anpassa och samordna verksamheten till den nya förvaltningsorganisationen där produktionsförvaltningarna och övrig förvaltning byggts samman i en ny organisation med synergieffekter som resultat.

Viktiga händelser under året

Boendefrågor har varit en högt prioriterad fråga för nämnden då det funnits ett underskott av bostäder med särskild service, LSS 9:9. Plan- och byggnadsnämnden tillsammans med omsorgsnämnden, kommunledningskontoret och berörda bolag, tex Uppsalahem har arbetat fram en *bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg 2019–2022 med utblick mot 2030*. Planen redogör för bostads- och lokalbehovet för personer med funktionsnedsättning inom lagrummen LSS och SoL och hur behovet ska mötas. Den nya arbetsmodellen har gjort att Uppsala kommun har tagit ett helhetsgrepp kring bostad- och lokalförsörjningsfrågor där dessa frågor hanteras i en nämndövergripande samverkan.

Planen föreslår åtgärder av två slag, dels direkta lokalåtgärder, tex nyanskaffning, förändring eller lämnande av lokaler och verksamhetsförändringar kopplade till detta och dels utredningsåtgärder inom områden där fördjupat arbete krävs för framtagande av direkta åtgärder. De direkta åtgärderna i planen innebär framför allt en utökning under 2019–2021 med 137 platser inom bostad med särskild service, LSS 9:9.

Under 2018 upphandlades 23 boenden (fördelat på 8 upphandlingar). Samverkan med upphandlingsenheten på kommunledningskontoret har intensifierats och ett samarbete för att utveckla en upphandlingsstrategi har påbörjats. Strategin ska resultera i att nämndens förfrågningsunderlag inför upphandling kvalitetssäkras. Beslut har även fattats om en utvidgning av nämndens ekonomiska ram 2019 med 15 miljoner för att möjliggöra en utökning av nämndens boenden med 3–4 gruppboendestäder med sex lägenheter i varje.

Ett nytt arbetssätt har tillsammans med Region Uppsala införts gällande individer som vårdats inom slutna somatiska vård. En riktlinje för samverkan inom Uppsala kommun vid hemgång efter sjukhusvistelse har framarbetats och beslutats av omsorgs-, äldre- och socialnämnden. Riktlinjen ger förutsättningar för en god och säker hemplanering, en sammanhållen vård- och omsorgskedja och möjliggör analys av statistik och kvalitet avseende utskrivningsprocessen.

Inom omsorgsnämnden pågår ett arbete med att skapa förutsättningar för en effektiv samordning av hälso- och sjukvårdsfrågor. Omsorgsnämnden har under året övertagit

de hälso- och sjukvårdsinsatser inom egen regi som tidigare utförts av äldrenämnden. Under hösten 2018 påbörjades övertagandet av hälso- och sjukvårdsinsatser inom privat regi. Detta arbete fortsätter under 2019 och nämndmålet överförs till nämndens verksamhetsplan för 2019–2021.

Måluppfyllelse

Omsorgsnämnden har helt uppfyllt två inriktningsmål, i hög grad uppfyllt fem inriktningsmål och delvis uppfyllt två inriktningsmål. Av kommunfullmäktiges 45 uppdrag är 17 färdiga, 25 påbörjade, 2 uppdrag är påbörjade men pågår inte enligt plan och 1 uppdrag bedömdes inte tillämpligt för omsorgsnämnden. Nämnden har tagit beslut om 98 åtgärder och av dessa har 65 genomförts, 31 är påbörjade och pågår enligt plan. Två åtgärder är påbörjade, men avvikelser har skett utifrån plan.

Nämnden har lyckats särskilt bra i sitt demokratiarbete med ambitionen att personer med funktionsnedsättning ska kunna förstå hur de kan påverka och hur beslut fattas. För att möjliggöra inflytande och delaktighet så har bland annat kontinuerliga möten med LSS-rådet och Kommunala handikapprådet hållits. Synliggörandet av brukarombudets uppdrag har skapat ytterligare en plattform för dialog och samarbete. Nämnden har också beslutat att samtliga nämndsammanträden är öppna för allmänheten som en del i att medborgaren ska ha möjligheten att vara delaktiga i att utforma samhället.

Nämnden har även lyckats förbättra samverkan mellan myndighet och egen regi. Under året har ett samarbete resulterat i att tolv brukare numera får sina behov tillgodosedda inom Uppsala kommun (omsorgsnämndens egenregi). Dessa beslut har tidigare verkställts i kostsamma placeringar i privat regi.

Omsorgsnämnden redovisar ett negativt årsbokslut på -25,2 mnkr, vilket är 1,6 % sämre än budget. I förhållande till augustiprognosen är resultatet i årsbokslutet 10,3 mnkr sämre.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Bokslut nettokostnad	Resultat	Resultat föregående år
Nämnden totalt	1 577,8	1 603,0	-25,2	-5,6
Politisk verksamhet	1,6	2,2	-0,6	0,1
Vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	126,8	85,8	41,0	15,4
Vård och omsorg om funktionshindrade	1 449,40	1 515,00	-65,6	-21,1
varav öppna insatser	29,9	31,8	-1,9	-0,5
varav insatser enligt SoL och HSL	371,9	346,4	25,5	25,1
varav insatser enligt LSS	1 047,60	1 136,80	-89,2	-45,6
Nettoinvestering	1,0	1,7		

Tabell 1: Utfall bokslut i förhållande till kommunfullmäktiges ramtilldelning per verksamhetsområde.

Det verkliga kostnadsutfallet inom de verksamheter som nämnden ansvarar för har i många år avvikit från de ramar verksamheterna blivit tilldelade av kommunfullmäktige. I *tabell 1* syns detta på så sätt att exempelvis LSS kostar 89,2 mnkr (45,6) mer, medan ett flertal andra verksamheter kostar mindre, än tilldelad ram av kommunfullmäktige.

Sedan 2015 har nettokostnaderna för LSS ökat markant. Mellan åren 2015 till 2017 är den årliga ökningen 3 till 5 %, medan ökningen mellan 2017 till 2018 är så stor som 10

%, se *tabell 6*. Samtidigt visar insatser för äldre enligt SoL på ett överskott 2018 på 41,0 mnkr.

För att nå en mer korrekt fördelning av kommunbidraget så att kommunfullmäktiges ramar bättre svarar mot de verkliga kostnaderna, har nämnden föreslagit att kommunbidraget justeras och flyttas från främst insatser SoL äldre till insatser enligt LSS (OSN-2018-0388).

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

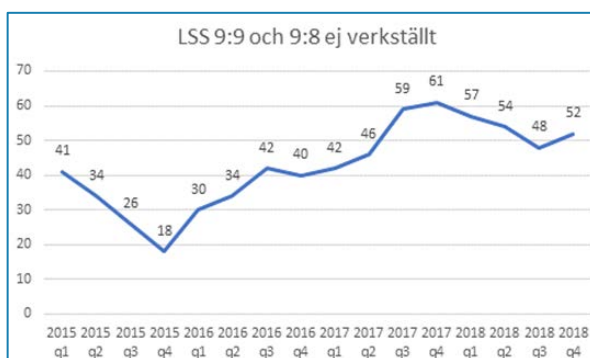
	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5511 Bostad m särskild service vuxna	-491 150	-464 080	-27 071	-5,8%	-486 721	-4 429	-0,9%
5512 Bostad m särskild service barn	-25 597	-30 713	5 116	16,7%	-24 341	-1 256	-5,2%
5514 Familjehem barn och ungdom	-7	0	-7	et	0	-7	et
5515 Bostad m särskild service vuxna	-37 437	-36 099	-1 338	-3,7%	-37 768	331	0,9%
Boende enligt LSS	-554 191	-530 892	-23 299	-4,4%	-548 830	-5 361	-1,0%

Tabell 2: Boende enligt LSS, nettokostnad tkr

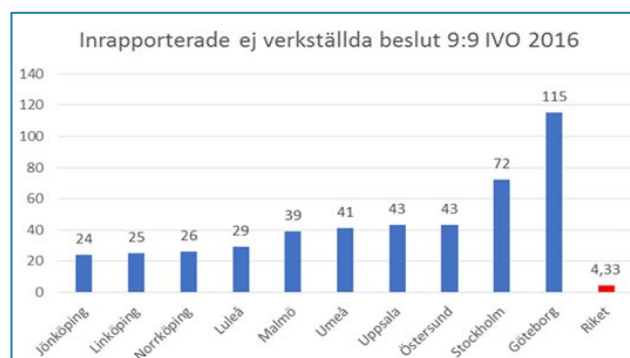
Nettokostnaden totalt för boende enligt LSS har under 2018 överstigit budget med 23,3 mnkr, och över prognos med 5,4 mnkr, se *tabell 2*. Verksamheterna 5511 och 5512 bör analyseras gemensamt då brukare under året har gått från att vara barn till vuxna.

Uppsala kommun har stora problem med ej verkställda beslut LSS 9:9 och under 2017 så rapporterades hela 61 icke verkställda som mest, se *tabell 3*. Den senaste jämförelsen som går att göra med riket (IVO har slutat rapportera på den detaljnivån) visar att Uppsala redan 2016 hade en av landets längsta köer, se *tabell 4*.

Under 2018 har nämnden startat tre nya boenden och även varit tvungna till speciallösningar för ett par individer som haft särskilda stödbehov. Detta resulterade i att ej verkställda beslut minskade från ca 60 individer vid årets ingång till ca 50 i slutet av 2018. Trenden har dock svagt börjat vända uppåt igen. Den långa kön av ej verkställda LSS 9:9 beslut leder också till höga ansökningar om särskild avgift från IVO. Under 2018 uppgår ansökt belopp till 7,8 mnkr, totalt ansökt belopp 9,3 mnkr. Ingen dom har utfallit i dessa ärenden.

Tabell 3: Ej verkställda beslut i Uppsala kommun, antal

Tabell 4: Ej verkställda beslut utvalda kommuner, antal

Det är en utmaning för nämnden att verkställa fler beslut samtidigt som antalet nya fattade beslut överstiger antalet avslutade. Under 2018 har antalet verkställda beslut om boende enligt LSS ökat, se *tabell 5*. Nettokostnaderna för nämnden gällande boende LSS har ökat kraftigt under 2018, se *tabell 6*.

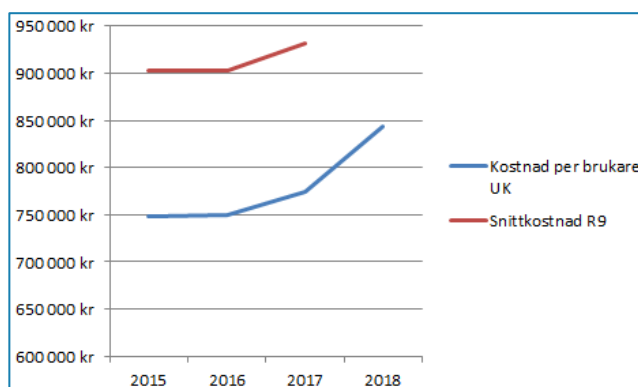
Tabell 5: Verkställda beslut i Uppsala kommun, antal

Tabell 6: Nettokostnad, kronor

Anledningarna till detta är många. Den största förklaringen är många nya verkställda beslut. Därtill kommer dyra speciallösningarna som kommunen tvingats till för att möta komplexa stödbehov, dyrare lokaler samt stora kostnader för ombyggnationer och renoveringar för att lokalerna ska vara i brukligt skick. Den ökade nettokostnaden för insatser för LSS-boende från 2017 till 2018 är 50 mnkr, vilket är 23 mnkr mer än budgeterat. Ökningen är stor men vid jämförelse ”kostnad per brukare” med övriga kommuner i R9-nätverket finns Uppsala kommun i det lägre spannet även om man närmar sig övriga, se tabell 7.

Kostnad per brukare LSS-boende

Tabell 7: *Kostnaden per brukare för UK är preliminär för 2018 och data för övriga kommuner finns ännu inte tillgängliga.

Då Uppsala kommun tidigare har varit en bidragstagare i LSS-utjämnningen till att nu vara bidragsgivare kan de högre nettokostnaderna leda till att kommunen återigen kompenseras i utjämnningen och således blir delvis kompenserad för kostnadsökningen. Den nya nivån på kostnader för insatser för boende enligt LSS leder till stora svårigheter för nämnden att nå en ekonomi i balans, trots den riktade satsningen på 15 mnkr, och samtidigt rejält minska kön av ej verkställda beslut.

Framtida utmaningar

Omsorgsnämndens ekonomiska planering framåt ska ha fokus på ekonomisk styrning i syfte att stärka Uppsala kommuns finansiella ställning både på lång och kort sikt. Särskilt fokus kommer riktas mot att intensifiera arbetet för att;

- verkställa beslut inom rimlig tid för att öka rättssäkerheten för medborgaren och minska risken för särskilda avgifter från *Inspektionen för vård och omsorg*, IVO för ej verkställda beslut,
- planera och skapa hållbara lösningar för särskilda boendeformer,
- utnyttja resurser och lokaler effektivt samt
- säkerställa ändamålsenlig kompetensförsörjning.

Effektiv, tillgänglig och hållbar hälso- och sjukvård.

Behovet av samverkan mellan olika huvudmän är tydligt för att uppnå god kvalitet för den enskilde samt för att tydliggöra ansvar och kostnader. Utmaningen är en förbättrad patientsäkerhet i samverkan med Region Uppsala samt ett effektivt användande av nämndens resurser.

Psykisk hälsa

För att möta utmaningen med psykisk ohälsa i alla åldrar behövs strategiska förebyggande och tidiga insatser i samverkan mellan Uppsala kommun och Region Uppsala. En nära samverkan är också en förutsättning för att invånarna ska få tillgång till jämlik och kvalificerad vård och omsorg.

Digitalisering

Samhällets digitala utveckling erbjuder stora möjligheter för att bemöta ökade förväntningar och även klara samhällsutmaningar såsom åldrande befolkning, en hållbar ekonomi, globalisering och minskad klimatpåverkan. Omsorgsnämnden behöver genom att utnyttja IT och information på ett smart sätt, förbättra servicen, höja kvaliteten och effektiviteten och stödja innovationskraften och delaktigheten.

Bostäder för alla

Omsorgsnämnden ansvarar för att utveckla och erbjuda boendeformer som motsvarar behoven inom målgruppen samt insatser i ordinärt boende. För att kunna tillgodose de behov som finns idag tillika de kommande behoven är det viktigt att omsorgsnämnden ständigt följer med i samhällsutvecklingen, så att insatser alltid svarar mot de faktiska behov som omsorgsnämndens målgrupp har.

		2019	2020	2021	2022– 2023	2024– 2028
Antal lägenheter att tillskapa under perioden förutsatt att mål och budget följer Plan för Hållbart boendes behov om 20–25 nya lägenheter per år	Totalt	+29	+24	+24		
	<i>Gruppboestad</i>	+22	+18	+18		
	<i>Serviceboestad</i>	+7	+6	+6		
Antal lägenheter att verka för att tillskapa under perioden förutsatt att budget höjs ytterligare till OSN. Se sida 19-20.	Totalt		+30	+30		
	<i>Gruppboestad</i>		+20	+20		
	<i>Serviceboestad</i>		+10	+10		
Framtida utökning av lägenheter	Totalt				+60	+148
	<i>Gruppboestad</i>				+39	+96
	<i>Serviceboestad</i>				+21	+52
Summa	Totalt	+29	+54	+54	+60	+148
	<i>Gruppboestad (cirka antal gruppboende å 6 lägenheter)</i>	+22 (+4)	+38 (+6)	+38 (+6)	+39 (+7)	+96 (+16)
	<i>Serviceboestad (cirka antaltrapphusboenden å 7 lägenheter)</i>	+7 (+1)	+16 (+2)	+16 (+2)	+21 (+3)	+52 (+7)

Tabell 8: Kapacitetsförändring inom bostad med särskild service LSS 9:9³.

³ Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg 2019 till och med 2021 med utblick mot 2030, OSN-2018-0316.

Demografi - Åldrande befolkning

Välfärdssektorn står inför en stor generationsväxling och en dubblering förväntas av antalet invånare som är över 80 år (år 2030). För att omsorgsnämnden ska kunna erbjuda en trygg och säker vård och omsorg i framtiden ser nämnden ett behov av att rekrytera medarbetare och behöver således tillvarata all arbetskraft, oavsett funktionsförmåga.

Lagändringar

Omsorgsnämnden behöver beredskap för kommande lagförändringar, såsom *lag om stöd och service till vissa funktionshindrade*, för att kunna möta lagens intentioner och bibehålla god kvalitet samtidigt som de ekonomiska resurserna används effektivt och optimalt i nämndens verksamheter.

Bilaga 4 Uppföljning av internkontrollplan årsbokslut 2018

År: 2018

Nämnd/styrelse: Omsorgsnämnden

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Avtalsprocessen	Kontroll av ändamålsenligt avtalsförfarande och avtalstrohet.	Att planering och utförande i nämndens verksamheter inte sker enligt angivet uppdrag.	Kontroll att styrdokument och detaljplan följs inför upphandling eller uppföljning.	Direktör	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning gällande kontroll av ändamålsenligt avtalsförfarande och avtalstrohet.

Totalt har nämnden, under året, upphandlat 23 boenden (fördelat på 8 upphandlingar). Nämnden har intensifierat samverkan med upphandlingsenheten och kommer tillsammans utveckla en upphandlingsstrategi som ska resultera i att förfrågningsunderlag inför upphandling har kvalitetssäkrats.

För att säkra att nämndens verksamheter uppfyller de krav och mål som ställs i avtal, lagar och föreskrifter har fokus under året varit analys.

Nämnden har förbättrat sitt arbetssätt att ta hand om information som kommer nämnden tillhanda exempelvis via nationella insamlingar där verksamheterna själva besvarar och beskriver sin enhet (exempelvis enkäter). Detta för att säkerställa att utförare lever upp till sitt uppdrag och till de kvalitetskrav som ställts. Nämnden har också under året gjort flertal besök i verksamheter. Uppföljningsarbete pågår på strategisk, ekonomisk, verksamhetsövergripande och individnivå för att säkerställa avtalstrohet och god och säker vård och omsorg.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Ledningsprocessen	Kontroll av att styrdokument såsom planer och program är kommunicerade och tillgängliga.	Att många styrsignaler (Mål och budget, planer, program, lagstiftning) leder till svårigheter att synkronisera riktning och åtgärder.	Plan för information om och styrdokument upprättas. Uppföljning av rutin för introduktion av nyanställda.	Direktör HR-chef	Del- och helårsbokslut.
Ledningsprocessen	Kontroll att regelverk för oegentligheter och bisysslor följs.	Risk för oegentligheter samt otillräcklig kontroll över förekomsten av och omfattningen av medarbetarnas bisysslor.	Uppföljning i introduktions- och medarbetarsamtal av bisysslor samt kontroll av kunskap om oegentligheter.	Direktör, avdelningschef, områdeschef, enhetschef och verksamhetschef.	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Omsorgsnämnden har framarbetat metod och verktyg för att implementera styrdokumentet Mål och budget i hela verksamheten. I linje med det digitaliserade ledarskapet har Hypergene (IT-stöd gällande strategisk styrning) implementerats i första och andra linjens chefsled. Åtgärden syftar till att synkronisera riktning i målstyrning. Svårigheter har uppmärksammats då Hypergene har ”stängda” perioder vilket försvårar för chefer att kontinuerligt följa och rapportera.

För att skapa ytterligare struktur och tydlighet, och för att ge medarbetarna stöd i det systematiska kvalitetsarbetet har nämnden intensifierat sitt arbete med ledningssystem under året. En metod för systematisk översyn av de styrdokument som är upprättade på förvaltningen har implementerats för att säkerställa att styrdokumenterna är i enlighet med bland annat lagar, föreskrifter, planer/program och behov.

I samtliga intro- och medarbetarsamtal har kännedom om regelverk kontrollerats gällande oegentligheter och bisysslor. Inga oegentligheter har framkommit.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Hälsa-och sjukvårdsprocessen	Kontroll av ändamålsenligt delegeringsförfarande.	Att god och säker hälsa- och sjukvård inte uppfylls vid delegering av hälsa- och sjukvårdsinsatser.	Kontroll av delegeringsansvar.	MAS/ Avdelningschef hälsa- och sjukvård	Del- och helårsbokslut.

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

En genomgång av antal delegeringar per sjuksköterska genomfördes och visade att antalet delegeringar per sjuksköterska var högt. Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS har löpande haft kvalitetsuppföljning med verksamhetschefer, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster/fysioterapeuter och omvårdnadspersonal har besvarat en enkät gällande delegeringsförfarandet för läkemedel.

Resultatet av enkäten visade att ytterligare kvalitetssäkring av delegeringsförfarandet behöver göras. Som ett led i detta har en utbildning genomförts och lokala rutiner och instruktioner framarbetats.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Myndighetsprocessen	Kontroll av efterlevnad av delegationsordning	Bristande kunskap om delegationsordning gör att fel delegat beslutar om ärende.	Stickprovskontroll 4 ggr/år för att kontrollera efterlevnad av delegationsordning.	Nämndsekreterare	Del- och helårsbokslut.

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Stickprovskontroller har genomförts och delegationsordningen efterlevs.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Ledningsprocessen	Kontroll av efterlevnad av attestreglemente.	Bristande kunskaper om attestreglemente (beslutsattest och behörighetsattest) gör att fel delegat beslutar om ärende.	Stickprovskontroll 4 ggr/år för att kontrollera efterlevnad av attestreglemente.	Administratör	Del- och helårsbokslut.

Resultat: Granskningen är genomförd med mindre anmärkning.

Granskningen har visat på bristande attestrutiner i delar av verksamheten. Ett arbete pågår för att förbättra processen så att ansvarsfördelningen tydliggörs. Kontrollmomentet flyttas över till omsorgsnämndens internkontrollplan 2019.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Ledningsprocessen	Kontroll av att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt.	Bristande effektivitet och samverkan i arbetet med hållbart boende kan generera ökade kostnader för nämnden.	Månatliga databaskontroller och kvalitetssäkrade analyser som underlag för beslut.	Direktör	Del- och helårsbeslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Nämnden har under de senaste åren arbetat och arbetar aktivt för att säkerställa rutiner och dokumentationen om verkställighet och erbjudande om insatser. Nämndens bedömning är att dokumentationen har förbättrats, vilket inneburit att sanktionsavgifter inte utgått i ärenden där nämnden via dokumentationen kunnat visa att det finns godtagbara skäl till varför beslut inte verkställts. Nämnden kommer i sin internkontrollplan för 2019 förtydliga att kontroll av dokumentation ska ske regelbundet.

För att säkerställa att Uppsala kommun hanterar både dagens och framtidens utmaningar gällande boende på bästa sätt har plan- och byggnadsnämnden tillsammans med omsorgsnämnden, kommunledningskontoret och berörda bolag, tex Uppsalahem arbetat fram en *bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg 2019–2022 med utblick mot 2030*. Planen redogör för bostads- och lokalbehovet för personer med funktionsnedsättning inom lagrummen LSS och SoL och hur behovet ska mötas. Denna plan ingår som bilaga i den kommunövergripande Bostad- och lokalförsörjningsplaner, 2019 som kommunstyrelsen beslutade om i december 2018. Den nya arbetsmodellen har gjort att Uppsala kommun har tagit ett helhetsgrepp kring bostad- och lokalförsörjningsfrågor där dessa frågor hanteras i en nämndövergripande samverkan. Planen är en utökning, uppdatering samt ersättning av tidigare fastställd *Plan för hållbart boende*.

Planen föreslår åtgärder av två slag, dels direkta lokalåtgärder, tex nyanskaffning, förändring eller lämnande av lokaler och verksamhetsförändringar kopplade till detta och dels utredningsåtgärder inom områden där fördjupat arbete krävs för framtagande av direkta åtgärder. De direkta åtgärderna i planen innebär framför allt en utökning under 2019–2021 med 137 platser inom bostad med särskild service, LSS 9:9.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering till nämnd
Ekonomi-processen	Kontroll att statsbidrag som är återsökningsbara söks, och i rätt tid samt erhålls.	Om återsökning inte sker för asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn får nämnden ökade kostnader.	Uppföljning av att statlig ersättning sökts genom kontroll av återsökningsunderlag.	Enhetschef avd för systemledning	Del- och helårsbokslut.

Resultat: Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Återsökning av statsbidrag för flyktingmottagande har skett regelbundet enligt framtaget arbetssätt och rutin. Nämnden erhåller statsbidrag retroaktivt. Under 2018 erhöles ca 8,3 miljoner kr från Migrationsverket för verksamhetsåret 2017. Processen behöver ytterligare kvalitetssäkras så att nämnden erhåller återsökningsbara statsbidrag i rätt tid. Kontrollmomentet flyttas över till omsorgsnämndens internkontrollplan 2019.